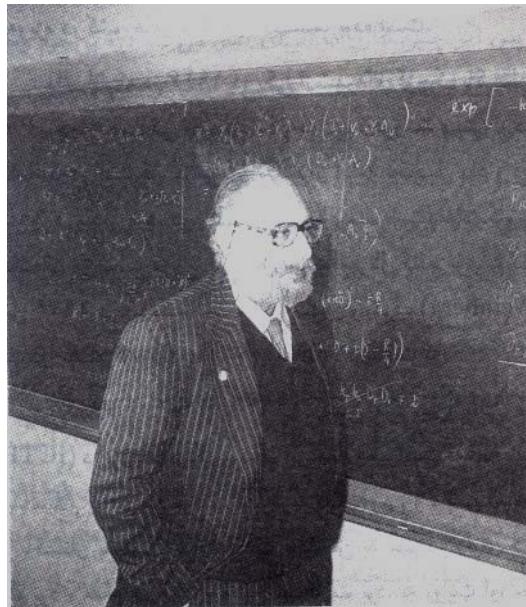

درگذشت پروفسور عبدالسلام

ملکتیت فخرانه میریت

سال پنجم، شماره سوم، پاییز ۱۳۷۵، شماره پیاپی ۱۹

با اسمه تعالیٰ

در این شماره:

محمد عبدالسلام، رئیس مرکز بین‌المللی فیزیک نظری (ICTP) و برنده جایزه نوبل فیزیک در بیست و سوم آذر امسال درگذشت. در زیر متن تسلیت‌نامه رئیس مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات به رئیس جدید ICTP آمده است.

پروفسور ویراسوروی عزیز
سیراچ عبدالسلام او را زنده نگاه می‌دارد. جامعه علمی ایران، و بهویله مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات و هیأت علمی آن، مستقیماً از سخاوت و بزرگواری پروفسور عبدالسلام بهره‌مند بوده‌اند. بصیرت و قوه رهبری و ایده‌های پیشگامانه او همچنان ما را در تلاشمان برای توسعه دانش و جامعه علمی در کشورمان راهنمایی می‌کند.

لطفاً همدردی صمیمانه ما را به همه اعضای ICTP ابلاغ کنید.

محمدجواد ا. لاریجانی

رئیس مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات.

درگذشت پروفسور عبدالسلام
به یاد عبدالسلام
سخنرانی‌های گریگورچوک در مرکز
اصحاحه با معاون جدید مرکز و رئیس بخش ریاضی
شبکه در اخبار
چند پرسش و پاسخ
آنچه گذشت
خبری از مرکز
سیاهه مقالات
نامه‌ها
انتشارات مرکز

به یاد عبدالسلام

فرهاد اردلان

مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات و
دانشگاه صنعتی شریف

الکتروهسته‌ای است، که با بت آن جایزه نوبل ۱۹۷۹ را دریافت کرد. نظریه الکتروهسته‌ای که متنضم وحدت دو نیروی الکترومغناطیسی و هسته‌ای ضعیف است حاصل پژوهش‌های جامعهٔ فیزیک در دو دههٔ ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ است که عبدالسلام، واینبرگ، و گلاشن نقش اساسی در شکل‌گیری آن داشتند.

برای سهولت درکِ این وحدت یادآوری مختصّی از جگونگی کشف

وحدت دو نیروی الکتریکی و مغناطیسی در قرن گذشته مفید است. بشر قرنها

با پدیده‌های برق و مغناطیس آشنا بود. در عصرِ جدید نیز نیروی الکتریکی میان اجسام باردار چون کهربا مورد مطالعه علمی دقیق قرار گرفته بود و این پدیده به صورت کمی در قالب معادله کولن شناخته شده بود. به همین‌گونه نیروی مغناطیسی میان اجسام آهن را مطالعه شده بود و اطلاعاتی کمی در مورد این نیرو در دست بود. ولی تا اواسط قرن نوزدهم میلادی دلیلی وجود نداشت که این نیروها را مرتبط دانست و یا وجودی از یک نیروی واحد تلقی کرد، تا آنکه در آزمایش‌هایی با جریان برق معلوم شد که در اطراف سیمی که برق در آن جاری است اثر نیروی مغناطیسی ظاهر می‌شود. این آزمایشها و مطالعات نظری مربوط به آنها به نظریه الکترومغناطیسی ماسکول انجامید.

اکنون می‌دانیم که در اطرافِ هر بار الکتریکی یک میدان الکتریکی E

به وجود می‌آید و در اطرافِ هر جریان الکتریکی یک میدان مغناطیسی B ظاهر می‌شود، و این دو از دستهٔ واحدی از معادلات ماسکول پیروی می‌کنند.

برای اینکه ارتباط این دو میدان را به طور شهودی درباریم و ضعیت ساده‌ای را در نظر بگیرید که یک ذره باردار در حال حرکت باشد. این ذره متحرک در واقع یک جریان الکتریکی به وجود می‌آورد و این جریان، مطابق آنچه گفته شد، یک میدان مغناطیسی می‌سازد. از طرفی اگر در دستگاه مختصّی بنشینیم که با ذره باردار حرکت می‌کند (به عبارت دیگر سوار ذره باردار شویم)، آنگاه در آن دستگاه مختصّات جریانی در کار نیست و فقط یک میدان الکتریکی B ناشی از وجود ذره باردار «ساکن» را مشاهده خواهیم کرد. به این ترتیب، با سوار و پیاده شدن از «قطار»—مذکور می‌توان میدانهای الکتریکی و مغناطیسی را به هم تبدیل کرد. این «تبدیل» میدانها به هم یک نوع «تقارن» تعريف می‌کند، یعنی دو میدان E و B وجود مستقل ندارند و تحت تبدیلات فوق—یعنی همان «سوار» شدن بر و «پیاده» شدن از قطارهای مختلف، که به تبدیلات لورنتس مشهور است—به یکدیگر تبدیل می‌شوند. بنابراین چنین استنتاج می‌کنیم که E و B دو روی یک میدان، سکه‌اند، سکه‌ای که آن را میدان الکترومغناطیسی F می‌نامیم. پس F تحت تبدیلات گروه لورنتس تغییر می‌کند و «مؤلفه»‌های دوگانه آن، یعنی E و B ، به هم تبدیل می‌شوند.

این درس مهمی است که از ارتباط میدانهای الکتریکی و مغناطیسی در چارچوب وحدت نظریه الکترومغناطیس می‌آموزیم، و این درسی است که به‌نحوی در کشف اخیر وحدت نیروهای الکترومغناطیسی و هسته‌ای ضعیف به‌وسیله عبدالسلام و همکارانش به کار گرفته شده است.

ولی نیروی هسته‌ای فقط در ابعاد بسیار کوچک هسته‌ای عمل می‌کند و لذا می‌بینیم وحدت این نیرو با نیروی الکترومغناطیسی فقط در حیطه ابعاد

یکی از بزرگترین فیزیکدانان معاصر و بزرگترین فیزیکدان مسلمان قرون اخیر استاد عبدالسلام، در ماه آذر امسال درگذشت. اهمیت عبدالسلام در تاریخ علم معاصر به دو دلیل است: اول اینکه در کشف و تسویین یکی از مهمترین نظریه‌های فیزیک جدید، در مقولهٔ فیزیکِ ذرات، نقش اساسی داشته است، دوم اینکه بانی یک کوشش شدید و مؤثر در توسعه علم در دنیا در حال توسعه و بهویژه در کشورهای مسلمان منطقهٔ ما بوده است.

عبدالسلام که در ۱۹۲۶ دریکی از شهرهای کوچک پاکستان فعلی به دنیا آمد، در چهارده سالگی وارد دانشگاه دولتی لاہور شد و پس از دورهٔ مقدماتی دانشگاه، در دانشگاه کیمبریج انگلستان ادامه تحصیل داد و دکتراش را در ۱۹۵۲ دریافت کرد. دو سه سالی در پاکستان استاد دانشگاه بود، سپس به انگلستان بازگشت و تا پایان عمر استاد امپریال کالج بود. عبدالسلام جایزه نوبل ۱۹۷۹ در فیزیک را مشترکاً با استیون واینبرگ (Steven Weinberg) و شelden Glashaw (Sheldon Glashaw) دریافت کرد.

عبدالسلام از ۱۹۶۴ تا ۱۹۹۴ رئیس مرکز بین‌المللی فیزیک نظری (ICTP) در تریست ایتالیا بود. در این مقام اخیر است که فعالیت‌های اجتماعی عبدالسلام ظاهر می‌شود. او با تجربه دانشجویی و سپس استادی چندساله در پاکستان به خوبی به مشکلات پرداختن به علم در دنیا در حال توسعه آگاه بود و مدام در فکرِ رفع این مشکلات بود. به روایت او، جویندگان علم در قرون وسطی از غرب به شرق سفر می‌کردند و در دنیا اسلام هزار سال پیش علم می‌آموختند، و اکنون مسیر مغکوس را می‌پیمایند؛ هر چه در این امر تسهیل بیشتری شود تجدید علمی در منطقهٔ ما بیشتر ممکن خواهد شد. با کوشش و درایت بی‌نظیر شخص او بود که سازمانهای بین‌المللی (بهویژه یونسکو) با ایجاد یک مرکز پژوهش فیزیک نظری موافقت کردند، که به دلایل خاص این مرکز در ۱۹۶۴ در تریست ایتالیا بنا شد.

عبدالسلام در این مرکز با پژوهشگران دنیا در حال توسعه پدرانه و با مهر بانی برخورد می‌کرد و در هر فرصت در صدد کمک به ایشان بود. وی دو بار به ایران سفر کرد: بار اول قبل از انقلاب به دانشگاه صنعتی شریف برای طرح یک مرکز پژوهشی در فیزیک نظری در ایران، و بار دوم پس از انقلاب. او به فرهنگ ایران علاقه خاصی داشت و تحولات ایران را به دقت دنبال می‌کرد. در حقیقت ایجاد مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات به میزان قابل توجهی مديون ایشان بود. وی ناشی از نمونه‌برداری آگاهانه از تجربه ICTP در سالهای جنگ که تماس با دنیا فیزیک در خارج بسیار دشوار بود عبدالسلام سخاوتمندانه این تماس را ممکن ساخت.

بعد می‌بینیم دیگر عبدالسلام، نقشی وی در کشف و شکل‌بندی نظریة

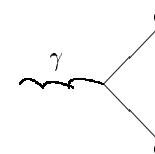
اکنون ما می‌دانیم این حدس درست است، ولی در ابتدا مشکلات نظریه میدانهای کوانتمی این حدس را در حد حدس نگه داشت و اجازه نداد تبدیل به یک نظریه تمام و کامل شود. قضیه از این قرار است که در محاسبات میدانهای کوانتمی تقریباً همیشه انتگرالهای مربوط به یک واکنش فیزیکی واقعی و اگر می‌شوند و نظریه، مگر در موارد خاص، می‌معنا می‌شود؛ نظریه کوانتمی الکترومغناطیسی از این موارد است، و جایگزینی «فوتون سنگین»^۶ W به جای فوتون بی جرم γ از این موارد نیست. پس اگر W جرم نداشت سواله و اگرایی انتگرالها حل می‌شد و از طرف دیگر یک تقارن بسیار زیبا ظاهر می‌شد — درست مثل تقارن لورنتس در مورد میدانهای E و B . منتها در اینجا این تبدیلات از نوع لورنتس نیستند بلکه بیشتر شبیه تبدیلات دوران در فضای سه بعدی اند که γ و W^- در حکم سه مؤلفه یک بردار سه بعدی باشد، انگار که نیروهای الکترومغناطیسی و ضعیف هسته‌ای قابل تبدیل به هم‌اند، به این ترتیب که ذرات فوتون γ و فوتونهای سنگین W^+ و W^- سه مؤلفه یک موجود واحد می‌شوند که می‌توان مثلاً آن را به صورت بردار \vec{W} نشان داد. منتها حالا دیگر این دوران ما دوران در مکان سه بعدی معمولی نیست بلکه دوران سه بعدی در یک دنیای فرضی اصطلاحاً «داخلی» است.

همان‌طور که گفتیم، این تصویر زیبای نیروهای وحدت داده شده الکترومغناطیسی و هسته‌ای ضعیف دو نقص داشت: یکی اینکه W جرم دارند، و دیگر اینکه نظریه میدان با W جرم دار بیمار است و انتگرالهایش و اگر. هر دو مشکل با یک پیشنهاد جسورانه که از پدیده‌های دنیای فیزیکی در ابعاد بزرگ و به ویژه از فیزیک ماده چگال الهام گرفته بود برطرف شد: این پدیده‌ای شناخته شده است که وقتی یک مایع که از تقارن دورانی برخوردار است بر اثر برودت به بلور تبدیل شود تقارنش را از دست می‌دهد — مانند آب و تبدیل آن به بیخ و برف و غیره. خوب؛ حالا اگر در یک دنیای ابتدایی جرم W ها صفر باشد و تقارن دورانی داخلی مربوط صادق باشد و نظریه سالم باشد، دنیای فعلی نتیجه یک سرمای شدید است که حاصلش شکستن تقارن دورانی ابتدایی و جرم‌گرفتن فوتونهای W^+ و W^- می‌باشد، و همه چیز درست در می‌آید.

این، به اختصار داستانی است که رخ داد. آزمایشی این پیشنهاد جسورانه و تبعات آن را به محک زد و تأیید کرد. حاصل کار دو جایزه نوبل فیزیک بود: در ۱۹۷۹ برای گلاش واینبرگ و عبدالسلام، و در ۱۹۸۳ برای کارلو روپیا (Carlo Rubbia) و سیمون وان در میر (Simon van der Meer) برای کشف W ها.

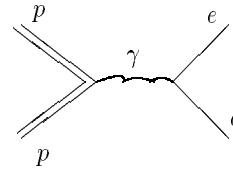
در شکل فعلی نظریه الکتروضعیف نوعه شکستن تقارن دورانی داخلی مذکور از طریق جهت‌گیری ذره مادی دیگری است به نام هیگز (به خاطر دانشمندی انگلیسی) که شتاب دهنده‌های بزرگ دنیا در جستجوی آن هستند. به علاوه، به خاطر ظایفی که خارج از حوصله این بحث است، تقارن نظریه الکتروضعیف قدری بیشتر از دوران فوق‌الذکر است؛ این باعث یک نوع

بسیار کوچک موضوعیت دارد و مقوله‌ای است در میدانهای کوانتمی. اکنون بیش از نیم قرن است که می‌دانیم میدانهای الکترومغناطیسی کوانتمی که منشأ ساختار اتمی و مولکولی اجسام اند از طریق مبادله فوتون شکل می‌گیرند و مقوله الکترومغناطیسی کوانتمی در واقع برهم‌کنش ذرات بازدار، چون الکترون و پروتون، است با فوتون. این برهم‌کنش را به طور نمادی می‌توان به صورت $J \cdot A$ نوشت، که در آن A فوتون را می‌نماید و J جریان پار الکتریکی را؛ به زبان نمودار فاینمن، این ارتباط به صورت شکل ۱ است.

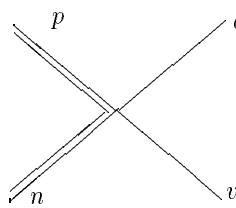
شکل ۱.

در این شکل، خط صاف علامت جریان الکتریکی است (مثلاً از آن الکترون e)، و خط موج علامت فوتون γ . به این زبان نیروی میان دو ذره بازدار، مثلاً یک الکترون با یک پروتون، را می‌توان به صورت شکل ۲ نمایش داد.

شکل ۲.

مطالعات آزمایشی و نظری دهه‌های ۱۹۳۰ تا ۱۹۵۰ نیز روشن کرده بود که برهم‌کنش‌های هسته‌ای ضعیف را می‌توان با نمودار فاینمن شکل ۳ نشان داد.

شکل ۳.

در اینجا e , p , n ، و v به ترتیب نشانه‌های الکترون، پروتون، نوترون، و نوتريون هستند.

با کمی دقت معلوم می‌شود که فرق دو نمودار ۲ و ۳ در دو چیز است: اولاً باز الکتریکی در هنگام برهم‌کنش تغییر می‌کند — مثلاً پروتون p و نوترون n با مقاومتی دارند و الکترون e و نوتريون v هم همین طور. مهمتر از آن اینکه در شکل ۳ از فوتون یا مشابه آن خبری نیست.

خیلی نود به فکر نظریه بردازان فیزیک رسید که شاید به دلیل بُرد کم نیروی هسته‌ای ضعیف، در اینجا هم یک نوع «فوتون» سنگین W «مبادله می‌شود» که به خاطر سنگینی آن مشاهده نشده است.

تاكى فرزندان بالاستعداد اين آب و خاک‌ها را باید تحويل داد به آن طرف‌ها و از دور پس از مرگشان فاتحه خواند: يك نسل دیگر؟ دو نسل؟ يك قرن دیگر؟ دو قرن؟ تاكى؟

در جايي دیگر در همین صفحات من مثال سه مرکز تحقیقات موقعي دنيا — بريښتن، لانداو، و تاتا — زندگي سه دانشمند طراویل آنها — ويتن، پولياکف، و سين — را آوردم. بعد جوانان بالاستعداد جويای علم فيزيکمان را مقایسه کردم با اين سه بزرگ‌مرد. المپياديهای ما به همان خوبی‌اند، و بعد ما راهیشان می‌کنیم به حال خود که يا بمانند و يا بی‌مهریمان بسازند، و يا بروند و سعی کنند در آنجاها عبدالسلام شوند. گفتم که آن‌قدرهای هم مشکل نیست که ما فضایی بسازیم که این نهال‌ها را در آن نشوونما دهیم و شاهدی ويتن‌ها، پولياکف‌ها، سن‌ها، و بالاخره عبدالسلام‌های ايراني در داخل ايران باشیم. فقط همت لازم است.

والسلام.

فوتون دیگر به نام Z می‌شود که به دليل شکست تقارن دارای جرم است. این ذره نیز کشف شده است.

در اين سالها شتاب دهنده‌های بزرگ جهان در اروپا و امريكا در جستجوی ذره هیگر هستند، در کار آشکارسازی جفت‌های «فوتون»‌های سنگین W و Z و مطالعه برهمکنش‌های ميانشان‌اند، در پي یافتن همزادهای ابرتقارني ذرات متعارف‌اند، و در دنيا فيزيك به طور کلي در پي کشف وحدت بزرگتری ميان هر چهار نيزوی الکتروهسته‌ای و نقل‌اند. دهه‌های آينده شاهد کشفیات جديد در اين حيطه خواهد بود و دانشمندانی چون عبدالسلام از دنيا در حال توسعه به اروپا و امريكا مهاجرت خواهند کرد و نامشان در ميان اين کاشفان خواهد آمد. عبدالسلام را پاکستان توانست در مراحل نهايی دانشگاه آموزش دهد و نتوانست در دل خود نگاه دارد؛ اين داستان غم‌انگيز فقط در مورد پاکستان نیست و همه ما را پوشاست.

سخنرانیهای گریگورچوک در مرکز

توابعِ رشدِ کاملِ گروههای هذلولوی

نظریه توابعِ رشدِ گروههای متاهاي تولیدشده را جان ميلر ابداع کرده است. اين نظریه کاربردهای فراوانی دارد.

دانستن اين مطلب مهم است که تابعِ رشدِ گروه داده‌شده‌ای تحت چه شرایطی گوياست. يكى از روش‌های نيرومند اثبات گويا بودن اين تابع و محاسبه آن مبتنی بر ايده استفاده از دستگاه‌های بازنويسي است. در رياضيات اخیراً مفاهيم تابعِ رشدِ کامل و تابعِ رشدِ عملگری معروفی شده‌اند؛ اين توابع نسبت به توابعِ معمولی رشد حاوي اطلاعات بسیار بيشتری در مورد گروه هستند. در اين سخنرانی در باره گويا بودن تابعِ رشدِ کاملِ گروههای هذلولوی بحث می‌شود و روش محاسبه تابعِ رشدِ کاملِ گروه رویه که مبتنی بر روش استفاده از کلمات ممنوعه است — توصيف می‌شود. مسائل مربوط به همگرایي سري رشدِ عملگری گروهها نيز بررسی می‌شود.

آتماتون و گروه

در نظریه گروهها آتماتونها کاربردهای متنوعی دارند.

فرض می‌کنیم G يك گروه و A مجموعه‌ای متاهاي باشد.

۱. طبقه‌بندي مسئله کلمه. فرض می‌کنیم A يك مولو G باشد، و زبان مسئله کلمه $W(G)$ را روی A در نظر می‌گيريم. مسئله کلمه G منظم يا مستقل از متن يا حساس به متن يا ... ناميده می‌شود اگر $W(G)$ چنین باشد.

روسیسلاو ایوانوویچ گریگورچوک، استاد مؤسسه ریاضی استکلوف در روسیه، به دعوت دکتر محمد جلدواری‌مقانی، استادیار دانشگاه علامه طباطبائی، و از محل تکپروژه ایشان در روزهای بیست و پنجم مهر و دوم و سوم آبان امسال در مرکز سخنرانی کرد. اخبار از راهنمایی‌های دکتر مقانی در ترجمهٔ خلاصه این سخنرانیها سپاسگزار است.

در باره مسائلی از فون‌نویمان، دی، و میلر، و سؤالات دیگری در نظریهٔ مجانبی گروهها

در اين سخنرانی در باره رهیافت‌های فون‌نویمان و دی به مسئله توصیف رده AG — رده گروههای رام (amenable) — بحث می‌شود. مسئله فون‌نویمان اين است: آيا AG با رده NF — متشکل از گروههای فاقد زيرگروههای آزاد با دو مولد — برابر است؟ مسئله دی اين است که آيا $AG=EG$ در اينجا EG رده همه گروههای رام مقدماتی است، یعنی کوچکترین رده‌ای از گروهها که حاوي گروههای جابه‌جایی و متاهاي است و تحت توسيع و حد مستقيم بسته است.

تاریخچه‌ای از حل اين مسائل عرضه خواهد شد. سخنران مسئله دی را در ۱۹۸۳ با پاسخ متفقی حل کرده است؛ راه حل مبتنی است بر پاسخ مسئله میلر در مورد رشدِ گروهها.

پس از حل اين مسائل، به طور طبیعی اين سؤال مطرح شد که آيا اين احکام در مورد گروههای متاهاي نامايش داده شده درست است یا نه. سخنران مسئله دی را در مورد اين رده از گروهها حل کرده است، و در انتظار پاسخ مسائل فون‌نویمان و میلر است.

۴. گروههای با مولو اتوماتون متناهی (FAG). هر اتوماتون متناهی حالت اولیه یک تبدیل روی A^* (القا می‌کند و مجموعه اتوماتونهای متناهی حالت روی الفبای A با عملی به هم پیوستن سری یک نیم‌گروه تشکیل می‌دهد. به علاوه، مجموعه اتوماتونهای وارون‌پذیر یک گروه FAG است. گروههای بسیار جالبی که زیرگروههای گروههای FAG هستند کشف شده‌اند — مثلاً در [2] گروهی از این نوع ساخته شده که نامتناهی و تابدار و با رشد متوسط است.

مراجع

1. D.B.A. Epstein *et al.*, *Word Processing in Groups*, Jones and Bartlett, Boston, 1992.
2. R.I. Grigorchuk, *On the Burnside problem about periodic groups*, Funkts. Anal. Prilozhen. **14** (1) (1980), 53-54.

مسئله. بها زی از رده از زبانهای معین، رده گروههایی را مشخص کنید که زبان مسئله کلمه آنها متعلق به این رده باشد.

۲. ساختن صورت متعارفی. مجموعه $N(G) \subseteq A^*$ مجموعه‌ای از صورتهای متعارفی برای G نامیده می‌شود اگر نگاشت $G \rightarrow N(G)$: $\theta : N(G) \rightarrow G$ نماینده آن را نسبت می‌دهد، دوسویی باشد.

مسئله. رده گروههایی را تعیین کنید که صورت متعارفی منظم دارند. این مسئله را در مورد صورت متعارفی آزاد نیز حل کنید.

مسئله. در کدام گروهها صورت متعارفی را می‌توان با زبان a^{mb^n} , $m, n \in \mathbb{Z}$ نمایش داد؟

۳. گروههای اتماتیک. نظریه گروههای اتماتیک، که بخشی از نظریه گروههای هندسی است، به سرعت در حال توسعه است. کتاب [1] مرجع خوبی در این زمینه است.

صاحبہ با معاون جدید مرکز و رئیس بخش ریاضی

می‌کنند و به عده‌ای مستمع نیز خرجی می‌دهند. این مراکز معمولاً رئیسی دارند و قائم مقامی و یک هیأت کارمند که آنجا را اداره می‌کنند. دیدگاه دیگر — و یا به عبارت دیگر (اگر بتوان گفت): مدل دیگر— مدلی بود که در آن مرکز بیشتر به صورت یک انتستیو عمل می‌کند، یعنی گروههای تحقیقاتی ای در آن شکل می‌گیرند و برای دوره‌های طولانی‌تر در آن اسکان می‌گزینند و تحقیقات بیشتر در محل انجام می‌گیرد. در این مدل، فعالیتهای مرکز بیشتر از طرق این گروههای تحقیقاتی سازماندهی می‌شود. از نمونه‌های این نوع مراکز انتستیو تاتی هند و انتستیو مطالعه پیشرفتة پرینستن و اغلب مؤسسات تحقیقاتی شوروی و روسیه و کشورهای تازه استقلال یافته را می‌توان نام برد. به هر حال بدیهی است که یک فرق ماهی میان این دو دیدگاه وجود دارد.

بحثهای مفصل و جانانه‌ای درباره این موضوع — که تصدیق می‌کنید بسیار مهم است — در شورای علمی درگرفت. رئیس محترم مرکز همیشه در این میانه روشی بهینه و میانبر را به شورای علمی توصیه کرده‌اند که بسیار مفید بوده است. خوب؛ دکتر شهشهانی نماینده سرشناسی مراکز اول بود و من و چند نفر فیزیکدان ارشد از قبیل دکتر اردلان و دکتر ارفعی از جمله طرفداران و معتقدان به دیدگاه دوم بودیم و هستیم. من فکر می‌کنم در این چارچوب است که می‌توان ریاست پنج ساله دکتر شهشهانی بر بخش ریاضی را ارزیابی کرد. در این دوره فقط سه هسته تحقیقاتی در بخش ریاضی فعالیت می‌کردن، در صورتی که هم‌اکنون شش هسته در بخش وجود دارند. فکر می‌کنم روند تکاملی مرکز به طرف مدل دوم بوده است. اکنون این بحث، حداقل در سطح، تا اندازه‌ای فروکش کرده است. با پژوهشگاه شدن مرکز، فکر می‌کنم بیشتر پژوهشکده‌های پژوهشگاه میزبان بلندمدت‌تری برای محققان

آبان امسال دکتر غلامرضا خسروشاهی به معاونت بخش ریاضی مرکز منصوب شد. چون ایشان — که مدیر مسؤول اخبار هم هست — مایل نبود شخصاً با خود مصاحبه کند، این کار را به ویراستار نشریه محول کرد.

ارزیابی کارشناسانه شما از نتیجه و نحوه کارِ دو معاون قبلی بخش ریاضی (دکتر سیاوش شهشهانی و دکتر حسین ذاکری) چیست؟

آقای ویراستار! وقتی قرار گذاشتیم که بر اساس رسم دیرینه اخبار شما با من مصاحبه‌ای انجام دهید، قرار نبود و نشد که سوالی این جنین آغازگر این پرسش و پاسخ باشد. به هر صورت من، علی‌رغم میل خود و فقط به سبب قولی که داده‌ام، به سوال اول شما حتی المقدور جواب می‌دهم — این جواب البته جوابی است اجمالی و بسته‌بندی شده.

اما بعد، در مورد دوره پنج ساله ریاست آقای دکتر شهشهانی. در این مورد برای روش شدن مطلب بهتر است کمی عمیقتر به مسئله نگاه کنیم و کمی هم مقدمه بجینیم. مطلب از این قرار است: از آغاز تأسیس مرکز، در شورای علمی دو دیدگاه در مورد نحوه گسترش تحقیقات مطرح بوده است. یکی از این دو دیدگاه این بود که مرکز باید به صورت یک نهاد عمل کند، یعنی جایگاهی باشد که دوره‌های کوتاه‌مدت و کارگاه‌ها و سمینارهایی برگزار می‌کند و محققان را برای دوره‌های یک‌ساله وغیره در چارچوب برنامه‌ها می‌پذیرد — چیزی مانند MSRI در برکلی، یا IMA در مینه‌سوتا، و یا انتستیو نیوتون در انگلستان. اگر به برنامه‌های این مراکز نگاه کنید می‌بینید که مثلاً عده‌ای متخصص را در شاخه‌ای یا موضوعی دعوت می‌کنند که برنامه‌ای را برای مدت کوتاهی، مثلاً شش ماه یا یک سال، دایر کنند و سخنرانی‌ای را دعوت

دانشگاهها هستند. این پروژه‌ها پس از تصویب در کمیته علمی و تایید شورای علمی مرکز برای اجرا به محقق ابلاغ می‌شود. این پروژه‌ها عموماً یک ساله هستند. انتظار آن است که نتایج تک‌پروژه‌ها به چاپ مقالاتی در مجلات خارجی منجر شود. عموماً به محققان جوان حداکثر دو سال مهلت داده می‌شود که کار خود را به چاپ برسانند، و در غیر این صورت پرونده محقق بسته می‌شود. در واقع می‌توانم بگویم که تک‌پروژه‌ها جلوه‌ای از مدل نهادی عمل کردن مرکز بوده است و وجود هسته‌های تحقیقاتی، به تغییری، جلوه‌ای از انستیتو بودن مرکز.

من به ضابطه متدالوی بخش ریاضی در ارزیابی تک‌پروژه‌ها اعتقاد دارم، اما بر این باورم که تک‌پروژه‌ها باید حتی المقدمه به محققان جوان و تازه‌فارغ‌التحصیلان داده شود؛ این ضابطه را کمیته علمی بخش تاکنون تا اندازه‌ای مراعات کرده است و من بیشتر در این مورد مصروف‌همستم. حرف اصلی من این است که مرکز باید روی جوانهای محقق، بالاخص فارغ‌التحصیلان داخلی، حساب باز کند و آنها را حمایت کند؛ بدینهی است که فلان محقق ارشد می‌تواند از دانشگاه خود یا منابع دیگر هزینه‌پرورهای تحقیقاتی خود را تأمین کند.

شما، در مقام یکی از (با سابقه‌ترین) محققان مرکز، جو کلی تحقیقات در مرکز را چگونه می‌یابید؟

من باید مقدمه، عرض می‌کنم که من که از اول اول در کار شکل‌گیری مرکز بوده‌ام، خیلی به سرنوشت مرکز علاقه‌مندم و اگر شما در جملات و گفته‌های من یک نوع تعصب ناموسی‌گونه می‌بینید تعجب نکنید.

به طور کلی جو تحقیقاتی بخش فیزیک خیلی خوب است؛ وقتی به باغ فرمانیه می‌روی جوانان فارغ‌التحصیل دانشگاه‌های داخلی را می‌بینی که کار می‌کنند، شور و ذوقی دارند، مقاله چاپ می‌کنند — یک غرور ملی در آنجا به وجود آمده است.

در بخش ریاضی نیز به تدریج که محصولات داخل و محصولات هسته‌ها بر می‌آیند وضع دارد بهتر می‌شود، اما هنوز با وضع مطلوب فاصله زیادی وجود دارد.

برای من حضور در مرکز و کارگروهی و انتراکتیو بسیار مهم است. مدیران هسته‌های تحقیقاتی باید طبیعت کار هسته را در یابند و مرتب در مرکز حضور یابند و به مرتبه‌گری و مدیریت تحقیقاتی بپردازنند. مدیر تحقیقات بودن کاری است نو و سخت؛ اولاً خودت باید محقق باشی، ثانیاً به مقاله‌نویسی اعتقاد داشته باشی، ثالثاً به کار دسته‌جمعی دلسته باشی، رابعاً با شور فراوان با محققان جوان برخورد کنی. عوامل گوناگونی در این کار مؤثرند و دخیل. من، در نتیجه اعتقاد و کار در این زمینه، تا اندازه‌ای این کار را یاد گرفته‌ام. فکر می‌کنم ما باید در مرکز در سطح مختلف مدیران تحقیقاتی تربیت کنیم. من این را یکی از وظایف اصلی خود به عنوان رئیس بخش ریاضی می‌دانم.

باشد و گروههای تحقیقاتی بیشتری تشکیل شوند.

در مورد دوره دوساله مدیریت آقای دکتر ذاکری سخنان دکتر لاریجانی که در همین شماره چاپ می‌شود توصیف مناسبی از کارکرد ایشان است. بازترین مشخصه این دوره تقویت گرایش جبر با ایجاد سه هسته تحقیقاتی جبر در بخش ریاضی است.

در زمان پنجمیرش این مسئولیت برنامه مشخص شما برای بهبود کارکرد بخش ریاضی چه بوده است؟ آیا در این مدت، مثلاً به سبب مشکلات اجرایی یا برخورد واقع‌بینانه‌تر با مسائل، این برنامه تغییری کرده است؟ اجمالی از رؤوس برنامه‌های این جانب به شرح زیر است:

- بهبود وضع فیزیکی بخش — از جمله این نوع فعالیتها: بهبود وضع کامپیوتری دفتری بخش، مجهر کردن بخش با وسایل اولیه و ضروری از قبیل فکس و دستگاه تکشیر (فتوكپی)، مجهر کردن دفاتر محققان با وسایل لازم، وحدت بخشیدن به امکانات مکانی بخش؛

- تکمیل کادر پرسنلی بخش؛

- ایجاد آزمایشگاه محاسباتی (شبکه محاسباتی محلی) و بهبود وضع کامپیوتری، فراهم آوردن کامپیوتر به‌وفرو؛

- توسعه فعالیتهاي هسته‌های تحقیقاتی موجود و ایجاد هسته‌های تحقیقاتی در شاخه‌های بکر و جدید، تشویق و ترغیب محققان به حضور هرچه بیشتر در مرکز و انجام تحقیقات گروهی؛

- تدقیق ارزیابی نتایج تحقیقاتی و فعالیتهاي هسته‌های تحقیقاتی و تک‌پروژه‌ها (این مسأله بسیار مهم است؛ امیدوارم کمیته علمی بخش همکاریهای لازم را مبذول دارد)؛

- توجه و عنایت خاص به محققان جوان، مخصوصاً فارغ‌التحصیلان خوب و محقق داخلی.

در این یک ماه و اندی که مسئولیت بخش را به عهده گرفته‌ام به برخی ناهمراهنگی‌های کار بخشها و واحدهای دیگر بی بوده‌ام، اما با همان روش و شیوه شناخته‌شده تهدید و تحبیب و فشار و حضور مداوم در محل کار و تلفهای مداوم و پیگیری‌های کادر اداری بخش، کارها تا اندماهی انجام شده است.

ضابطه‌های بخش ریاضی برای قبول یا سفارش تک‌پروژه‌ها چیست؟ آیا شما این ضوابط را تغییر خواهید داد؟

در مورد این سوال بهتر است اول برای روشن شدن ذهن خوانندگان توضیحی بدهم. در حال حاضر، بخش‌های ریاضی و فیزیک در دو قالب فعالیتهاي تحقیقاتی خود را سازماندهی کرده‌اند: تک‌پروژه‌ها و هسته‌های تحقیقاتی. تک‌پروژه‌ها را محققان غیرمقیم مرکز به صورت پروژه‌های تحقیقاتی به بخش ارائه می‌کنند — این محققان عموماً از اعضای هیئت‌های علمی

انجام خواهد گرفت. در دانشگاهها هم به تدریج چنین انتخابهای طبیعی‌ای انجام خواهد گرفت. نمونه‌ای از این پدیده، پدیده ریاضیات مجارستان است: مجارها در حال حاضر در ریاضیات تکیبیاتی در جهان مکتبی ایجاد کرده‌اند و جریانی غالب‌اند؛ آنها در ابتدای قرن در دو سه شاخه ریاضی از قبیل نظریه اعداد، آنالیز تابعی، و تکیبیات فعالیتهای متمرکزی را آغاز کردند. در یکی از شماره‌های اخیر *The Mathematical Intelligencer* مقاله‌ای به این مسأله پرداخته شده است.

شما تعدادی دانشجوی دکترا دارید؛ بفرمایید این تعداد دقیقاً چند است، چه تعدادی از آنها با مرکز همکاری دارند، و اینکه آیا در انجام وظایف تحقیقاتی و اجرایی خود دچار کمبود وقت نمی‌شوید؟

من در حال حاضر چهار دانشجوی در حال کار روی پایان‌نامه دارم و دو دانشجوی جدید سال اول —یعنی جماعت شش دانشجو. یکی از آن چهار نفر کارش تمام است و در دو ماه آینده از پایان‌نامهایش دفاع خواهد کرد. دو تای دیگر هم وضع نسبتاً امیدوارکننده‌ای دارند. دغدغه‌چندانی ندارم. سه نفر از آنها در حال حاضر با مرکز همکاری می‌کنند.

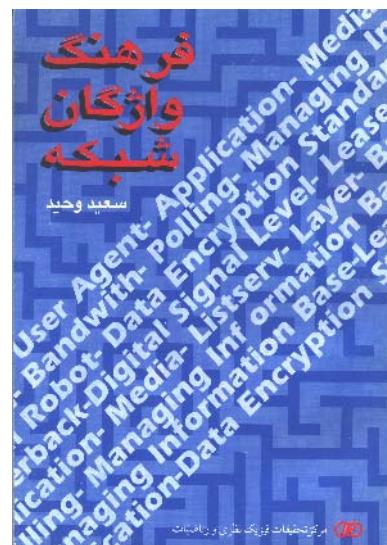
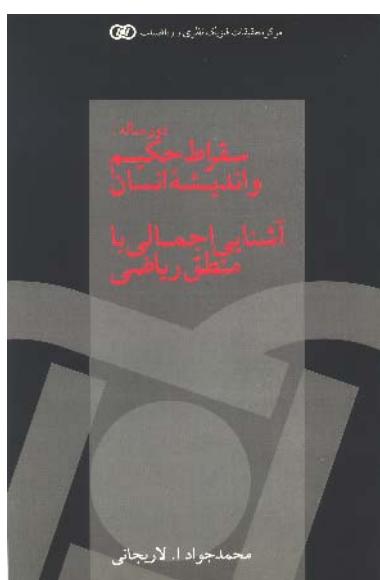
طبیعتاً کارهای اجرایی مقدار زیادی از وقت مرا می‌گیرد، مخصوصاً با روشی که من دارم که باید همه چیز را تا آخرش دنبال کنم و اگر کیفیت کار نزول کرد —که اغلب با وضع اجراییات در این کشور چنین می‌شود— غصه بخورم و فشارم بالا بروند. با این حال سعی خواهم کرد فعالیتهای تحقیقاتیم نزول نکند، چه در آن صورت دچار خسaran خواهم شد.

به نظر می‌رسد که بسیاری از محققان جوان مرکز از نظر دانش زبان انگلیسی در وضعیت چندان مطلوبی نیستند؛ اگر با این حکم موافقید، چاره را چه می‌دانید؟

با شما هم عقیده‌ام که حداقل برخی از محققان جوان مرکز زبان انگلیسی را خوب نمی‌دانند و این خیلی بد است و دست و پاگیر. این محققان خود باید در صدد برطرف کردن این نقص برأیند. این عدم تسلط به زبان انگلیسی باعث می‌شود که از میهمانان خارجی استفاده لازم نشود. خوشبختانه اخیراً دانستن زبان در حدی معقول برای داوطلبان دوره دکترا قبل از گذراندن امتحان جامع اجباری شده است، و این ممکن است وضع را تغییر دهد. حتّماً باید فکری کرد. من اگر در این مورد پیشنهاد خوبی باشد در نظر خواهم گرفت.

برخی معتقدند که بهترین (و شاید: یگانه) راه توسعه ریاضیات در ایران و مطرح کردن ریاضیات «ایرانی» در دنیا، متمرکز کردن تحقیقات محققان داخل کشور در یک یا چند موضوع خاص است؛ نظر شما چیست؟

من نیز در این زمینه با آن «برخی» هم عقیده هستم. وجود مرکزی مثل مرکز ما ییز —به طور طبیعی— روند تکاملی گسترش ریاضیات را به آن سو سوق خواهد داد. توضیح آنکه مثلاً در حال حاضر چندین هسته تحقیقاتی در بخش ریاضی مشغول کارند؛ برخی از آنها در نتیجه نازل بودن فعالیتشان از نظر کیفی و کمی، موقعیت خود را از دست خواهند داد و برخی دیگر جایگاه محکمتو و ثابت‌تری خواهند یافت و به مرور زمان یک انتخاب طبیعی

برای خرید این کتابها با واحد انتشارات مرکز مکاتبه کنید.

شبکه در اخبار

کامپیوتراهایی است که اطلاعات برای رسیدن به مقصد باید از آنها عبور نماید. گاه مسیریابی اطلاعات به‌نحوی صورت می‌پذیرد که از لحاظ جغرافیایی منطقی به نظر نمی‌رسد، «مثلاً مسیر انتقال اطلاعات از دانشگاه کارلسروهه آلمان به مجله آلمانی 'اشپیگل' از امریکا می‌گذرد» [ارش برومند، آشنایی با اینترنت، گزارش کامپیوترا، ماهنامه انجمان اینفورماتیک ایران، شماره پیاپی ۱۳۰ فروردین واردیهشت ۱۳۷۵، ص. ۱۱]. بنا بر این با افزایش تعداد کامپیوتراهایی که اطلاعات در مسیر خود از آنها می‌گذرد سرعت در اغلب موارد کاهش می‌یابد و همواره از سرعت در کندترین مسیر میانی بیشتر نخواهد بود.

امنیت پیامهای الکترونیک

پرسش: هر پیام الکترونیک برای رسیدن به مقصد از کامپیوتراهای زیادی عبور می‌نماید؛ آیا اصولاً امکان متوقف ساختن پیام و خواندن محتوای آن در این مسیر وجود دارد؟ اگر پاسخ مثبت است، برای پیشگیری چه می‌توان کرد؟

پاسخ: هر پیام الکترونیک در مسیر خود از کامپیوتراها، سیمها، و کابل‌های فراوانی می‌گذرد؛ بنا بر این، از لحاظ عملی، شبکه اینترنت شبکه اینمی نمی‌باشد [۵ و ۷]. [شکل ۱ نام کامپیوتراهایی را نشان می‌دهد که یک پیام الکترونیک از کامپیوترا در کاتانا برای رسیدن به میزبان vax مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات از آنها می‌گذرد.] از این جهت شاید شما بخواهید پیامهایتان را به رمز در آورده سپس ارسال دارید. نحوه انجام این کار نسبتاً ساده می‌باشد و شما می‌توانید نرم‌افزار آن را مجاناً به دست آورید. PGP (مخفی Pretty Good Privacy) معمولترین نرم‌افزاری است که از آن استفاده می‌شود و برای استفاده از آن لازم است شما و کلیه افرادی که برایشان پیامهای رمزشده می‌فرستید نسخه‌ای از این نرم‌افزار را داشته باشید. برای این منظور به نشانی net-dist.mit.edu getpgp تلنت نموده، با نام ۳ و ۴ از شماره ۱۴ اخبار مراجعه نمایید.

علامت ~ در نشانهای ټوب

پرسش: در اکثر نشانهای ټوب به علامت ~ بر می‌خوریم؛ معنای این نویسه چیست؟

پاسخ: نام این نویسه «تیلدا» می‌باشد و بر روی کامپیوتراهای یونیکس مشخص کننده آن است که اطلاعات مورد نظر در داخل دایرکتوری home کاربر ذکرشده قرار دارد؛ این بین مفهوم است این کار بر کلیه اختیارات تغییر و به روز نمودن این اطلاعات را، مانند دیگر پرونده‌های خود، شخصاً داراست. به طور مثال، نشانی استانده (URL) یا نشانی صفحه معرف (home page) دکتر امیر آقامحمدی، رئیس بخش فیزیک مرکز، از این قرار است:

چند پرسش و پاسخ

امیرسعید نیکنژاد

niknezad@ipm.ac.ir

در این شماره اخبار به پاسخگویی به سوالات و ابهاماتی که اغلب برای کاربران اینترنت پیش می‌آید پرداخته ایم.

ارتباط با اینترنت

پرسش: چگونه می‌توان به اینترنت متصل گردید و از خدمات آن استفاده کرد؟

پاسخ: ساختار اینترنت اساساً چیزی جز تعداد زیادی از کامپیوتراهای متصل به هم نمی‌باشد، و برای اتصال به این مجموعه باید به یکی از آنها متصل گردید. البته باید دانست که این بین مفهوم نیست که کامپیوترا مجزای شما در خانه نمی‌تواند به عنوان گرهی از اینترنت قرار گیرد؛ شما می‌توانید از طریق خطوط تلفن و با استفاده از مودم، به طور موقت (در مدت اتصال خود) از کلیه خدمات اینترنت استفاده نمایید. در سراسر جهان شرکتهایی وجود دارند که به همین منظور شکل گرفته‌اند؛ آنها خطوط ارتباطی پر ظرفیت و پرهزینه، مسیریاب‌ها، کامپیوتراهای میزبان، و دیگر تجهیزات لازم را فراهم می‌کنند و به ارائه خدمات اینترنت در قالبها و سطوح متعددی پردازند.

هزینه تلفن راه دور

پرسش: آیا هنگامی که به سیوری در یک کشور دیگر متصل شده‌ایم، هزینه تلفن همانند تلفن راه دور محاسبه می‌گردد؟

پاسخ: از آنجاکه لزوماً از سیستم تلفن استفاده نمی‌شود جواب منفی است، اما به هر ترتیب این کار هزینه‌ای در بر دارد. در سراسر دنیا کاربران اینترنت و سازمانها و دانشگاهها یا شرکتهای ارائه‌دهنده خدمات آن، نرخ پایه‌ای را در ماه یا در سال متفاوت می‌گردند. این نرخ مستقل از (نشانی) هر اتصال و نوع استفاده است، اگرچه ممکن است محدودیتی برای مجموع کل ساعت استفاده در ماه یا هفته وجود داشته باشد و یا، به طور مثال، برای هر ساعت استفاده در یک ماه، پس از نرخ دیگری محاسبه گردد.

تفاوت سرعت در انتقال اطلاعات

پرسش: گاه مشاهده می‌شود که سرعت انتقال اطلاعات از سرورهایی واقع در قاره اروپا و کشورهایی چون استرالیا و ژاپن، نسبت به سرورهایی از قاره امریکا به مرتبه کمتر است؛ علمت چیست؟

پاسخ: یک علمت این پدیده کاهش تعداد مسیریاب‌های انتقال اطلاعات در این مناطق نسبت به قاره امریکا می‌باشد. علمت دیگر این امر مربوط به تعداد

اینترنت

پرسش: اخیراً زیاد با واژه «اینترنت» (intranet) بر می‌خوریم؛ این واژه چه معنومی دارد و رابطه آن با اینترنت چیست؟

پاسخ: «اینترنت» اصطلاحاً به پایگاه اطلاعات داخلی (ی معمولاً یک شرکت) بر روی وب گفته می‌شود که از همان پیوندانه و ابزار اینترنت استفاده می‌کند. شرکتها و سازمانها از اینترنت برای آگاه ساختن کارمندان خود (و نه کاربران اینترنت) از اخبار و اطلاعات لازم استفاده می‌نمایند. اینترنت در شرکتها معمولاً به منظورهایی چون ارائه اطلاعات بازاریابی، پرسنل، مزایا، و سیاستهای اقتصادی شرکت به کار می‌رود. ارزیابی‌های اخیر نشان می‌دهد که بیش از ۸۰ درصد از توسعه کاربردهای وب، بر روی شبکه داخلی سازمانها صورت پذیرفته است. تعداد اینترنت‌ها در فاصله شش ماهه سپتامبر ۱۹۹۵ تا مارس ۱۹۹۶ بیش از دو برابر شده است [3].

<<http://theory.ipm.ac.ir/~mohamadi>>.

اگر از شماره پیشین اخبار به خاطر داشته باشید، نشانی استاندۀ را بدین شکل بیان کردیم:

نام پرونده /مسیر پرونده /[شماره درگاه] نام کامپیوتر میزبان /؛ پیوندانۀ ارتباطی protocol://hostname[:port-number]/path/filename

در نشانی مطرح شده علامت ~ نام مستعاری است که در اصل معادل مسیر واقعی اطلاعات نسبت به دایرکتوری root بر روی کامپیوتر میزبان تعريف می‌شود. اکثریت دانشگاهها و مؤسسات با دادن صفحه معرف شخصی به دانشجویان و هیأت علمی و کارمندان امکان ارائه اطلاعات را با سلیقه خود برایشان فراهم می‌کنند. قابل توجه است که مدتی است نشانی صفحه معرف اشخاص نیز مانند شماره تلفن و فکس و نشانی پست الکترونیک آنها، جزوی از امراض الکترونیک (در پایان پیامهای الکترونیک) و کارت معرفی آنها قرار گرفته است.

پیامهای خودکار

پرسش: چگونه می‌توان پرونده‌های دودویی (از قبیل پرونده‌های صوت، تصویر، و برنامه‌های اجرایی) را با کمک نرم‌افزارهای پست الکترونیک ارسال نمود؟

پاسخ: به طور کلی دو راه برای این منظور وجود دارد: شما می‌توانید پرونده موردنظر را ضمیمه پیام خود کنید (attach)، یا اینکه ابتدا آن را به شکل پرونده متی در آورده در داخل پیام خود ارسال دارید. روش اول روش جدیدتری برای ارسال پرونده‌های دودویی است و مستلزم آن است که فرستنده و گیرنده از نرم‌افزار پست الکترونیکی استفاده نمایند که قابلیت کار با پرونده‌های ضمیمه را داشته باشد. نوعه استاندارد موجود برای ضمیمه نمودن پرونده‌ها مایم (Multipurpose Internet Mail Extensions MIME)، مخفف Extensions نام دارد. ویژگی مایم در تعدادی نرم‌افزارهای پست الکترونیک گنجانده شده است [6]. که Pine و 2.42 PMail از آن جمله‌اند. با استفاده از قابلیت مایم، پس از انتخاب attach در هنگام ارسال پیام، مسیر و نام پرونده موردنظر را مشخص می‌کنید و پرونده ضمیمه شده همراه و خارج از پیام شما ارسال می‌گردد. روش معمول دیگری که برای ارسال پرونده‌های دودویی وجود دارد تبدیل آنها به شکل پرونده‌های متی معمولی و سپس ارسال آنها مانند بخشی از پیام می‌باشد. دریافت دارنده باید پس از ضبط پیام در یک پرونده جداگانه و پاک نمودن خطوط اضافی آن، عمل تبدیل عکس را برای رسیدن به اصل پرونده انجام دهد. برنامه یا دستوری که اغلب برای این تبدیل استفاده می‌شود uuencode و decode برای این تبدیل هشت بیتی به پرونده متی هفت بیتی بازگردانه می‌شود. در مجموع، آنچه در ارسال پرونده‌های غیرمتی باشد به آن توجه گردد قابلیت نرم‌افزار پست الکترونیک دریافت دارنده برای روشی است که شما برای ارسال از آن استفاده نموده‌اید.

پاسخ: هنگامی که شما برای مدتی دور از حساب کامپیوتری خود هستید یا به هر ترتیب قادر به پاسخگویی به پیامهای الکترونیک خود نمی‌باشید، این ویژگی می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد تا پاسخ خودکاری برای فرستنده پیامهای جدید شما ایجاد نماید. ساده‌ترین راه استفاده از برنامه vacation یونیکس می‌باشد. برای این منظور دستور vacation را در حساب یونیکس خود اجرا نمایید. از این به بعد، به محض دریافت هر پیام جدید، برای فرستنده محتوای پرونده vacation.msg ارسال می‌گردد. همچنین پیامهای شما مانند معمول ضبط می‌گردد. این ویژگی تقریباً مانند پاسخگوی خودکار در سیستم تلفن عمل می‌کند و فواید و کاربردهای فراوانی دارد. در واقع، همان‌طور که از لفظ دستور پیدا شد، کاربرد اولیه آن برای زمان تعطیلات می‌باشد. اغلب کاربران در پرونده پاسخ خودکار اطلاعاتی چون تاریخ بازگشت خود و شماره تلفنی جهت پیامهای فوری قرار می‌دهند. پس از بازگشت، برای برگرداندن اوضاع به حالت اولیه خود، پرونده forward را تغییر نام داده یا پاک نمایید.

افرادی که قدری با سیستم عامل یونیکس و امکانات آن آشنایی دارند می‌دانند که از پرونده اخیر در اصل برای ارسال بی‌درنگ پیامهای الکترونیک به نشانی دیگری که در این پرونده قرار می‌گیرد استفاده می‌شود. اما از آنجا که عملکرد برنامه vacation نیز به محتوای این پرونده وابسته است، پس از اجرای این برنامه محتوای آن به طور خودکار با عبارت لازم جایگزین می‌گردد و یا، در صورتی که موجود نباشد، ساخته شده عبارت لازم جهت اجرای درست برنامه vacation در داخل آن نوشته می‌شود.

از میزبانهای ناشناخته دیگر بپردازند. هیچ زبان دیگری مانند جاوا دارای امنیت ذاتی و درونی نمی‌باشد. موقعیتهای بی‌شماری با ورود جاوا در دنیاًی نرم‌افزار ایجاد شده است. همان‌طور که HTML (زبان ایجاد صفحات وب) هر کس را قادر ساخت تا به انتشار مطالب خود بر روی وب بپردازد، جاوا این امکان را به افراد و گروه‌های برنامه‌نویس می‌دهد تا محصولات نرم‌افزاری پررنقی ایجاد نمایند. با استفاده از جاوا دیگر نوع ایستگاه‌کاری (platform) اهمیتی ندارد: شما برای یک بار برنامه‌تان را می‌نویسید و، از آنجا که بر روی شبکه اجرا می‌گردد، برای همه کاربران، صرف نظر از ایستگاه‌کاری آنها، قابل دسترس خواهد بود؛ این، الگو و استاندارد جدیدی را در برنامه‌نویسی ایجاد کرده است. در یکین‌ترین سطوح، کاربرد جاوا در وب ایجاد روشی اینم برای اجرای برنامه‌های کوچک (applet) بر روی انواع ایستگاه‌ها می‌باشد.

در خاتمه از آقایان شایان‌رضا مشاطیان، سعید خادمی، اکبر بهزادی، اردوان امینی، امیرعلی تقی، مهرداد نورانی، عباس نوذری‌دالینی، و خانمها نوشین فقیهی‌نژاد، فاطمه عسگری، و مهران شفاقتی که با مطالعه نسخه اولیه این مقاله و ارائه نظرات خود به گویاتر و تکمیل نمودن آن سعک کردن قدردانی می‌گردد.

مراجع

1. A. Kantor, *Ask the net answer man*, Internet World 7 (1,4,6,7,8) (1996), pp. 24, 26; 104, 106; 108, 110; 106, 108; 100, 102.
2. E. Schmidt, *Bandwidth, Java, and Holland Tunnel*, On The Internet, An International Publication of the Internet Society 2 (4) (1996), pp. 24-27, 34.
3. R. Bickel, *Building intranets*, Internet World 7 (3) (1996), pp. 72-74, 76.
4. Comp.lang.java FAQ <<ftp://peik.nic.ir/pub/docs/java.faq>>.
5. J. Ubois, *Hero or villain? An interview with PGP creator Philip Zimmermann*, Internet World 7 (8) (1996), pp. 78-80, 82.
6. G. Venditto, *E-mail face-off*, Internet World 7 (12)(1996), pp. 86-88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 101, 102, 104, 106.
7. M. Eckenwiler, *In the eyes of the law*, Internet World 7 (8) (1996), pp. 74, 76, 77.

جاوا

پرسش: اخیراً در مورد جاوا (Java) مطالب زیادی شنیده می‌شود؛ جاوا چیست و رابطه آن با وب جهانی چه می‌باشد؟
پاسخ: جاوا زبانی جدید برای برنامه‌نویسی عام منظوره (مانند C) می‌باشد و لزوماً با وب در رابطه نیست؛ هنگامی که کار بر روی این زبان (به‌شکل امروزی آن) آغاز شد، طراحی وب جهانی در CERN در مراحل پایانی خود بود [4].

```
traceroute to vax.ipm.ac.ir (193.188.132.2), 30 hops
1 137.122.20.1 (137.122.20.1) 47.216 ms 1.92 ms 2.
2 137.122.62.1 (137.122.62.1) 2.175 ms 2.413 ms 2.
3 there.wall.uottawa.ca (192.75.139.2) 3.084 ms 2.9
4 ottawa3-uottawa-if.onet.on.ca (130.185.17.13) 4.65
5 toronto4-ottawa3-ser3-if.onet.on.ca (130.185.2.141)
6 exterior-fddi-if.onet.on.ca (130.185.15.2) 13.507
7 psp.on.canet.ca (192.68.55.1) 18.047 ms 13.957 ms
8 psp.il.canet.ca (205.207.238.142) 15.618 ms 16.98
9 border3-hssi2-0.Chicago.mci.net (204.70.26.9) 63.9
10 core-fddi-0.Chicago.mci.net (204.70.2.81) 28.708
11 core1-hssi-2.NorthRoyalton.mci.net (204.70.1.94)
12 sprint2-nap.WestOrange.mci.net (204.70.1.50) 137.
13 sprint2-nap.WestOrange.mci.net (204.70.1.50) 247.
14 sprint2-nap.WestOrange.mci.net (204.70.1.50) 235.
15 192.157.69.22 (192.157.69.22) 62.657 ms 53.518 ms
16 icm-pen-11-P0/0-OC3C.icp.net (198.67.142.81) 50.8
17 icm-pen-10-P1/0-OC3C.icp.net (198.67.142.73) 50.1
18 icm-dc-2-H0/0-T3.icp.net (198.67.131.17) 61.26 ms
19 icm-dc-1-F0/0.icp.net (198.67.131.36) 132.818 ms
20 icm-mae-e-H1/0-T3.icp.net (198.67.131.9) 71.922 ms
21 stockholm-ebs3-s2/0-1984k.icp.net (198.67.136.114)
22 Vienna-RBS.ACO.NET (192.121.159.158) 163.767 ms
23 iris.cc.univie.ac.at (193.171.14.11) 178.875 ms
24 hera.cc.univie.ac.at (131.130.208.2) 174.543 ms
25 saturn.cc.univie.ac.at (131.130.209.2) 251.427 ms
26 hades.cc.univie.ac.at (131.130.99.10) 162.159 ms
27 * * *
28 193.188.132.2 (193.188.132.2) 6992.22 ms * *
```

شکل ۱.

کاربرد اصلی زبان جاوا اجرای کدهایی از میزبانهای نامطمئن را با امنیت لازم ممکن می‌ساخت. بعداً مشخص گردید که اینها تقریباً همان شرایطی هستند که لازم است تا افراد بتوانند به بازیابی و اجرای برنامه‌ها از روی وب

آنچه گذشت

Infinitie alternating groups as finitary linear groups.

امیر رهنمای برقی، دانشگاه تربیت مدرس،

Some results in table algebras.

زهره مستقیم، دانشگاه تهران،

Character table of $\text{Aut}(GL_7(2))$.

علی ایرانمنش، دانشگاه تربیت مدرس،

Unipotent characters of $\text{Aut}(GL_n(q))$.

Table algebras.

زهره مستقیم، دانشگاه تهران،

Conjugacy classes in $\text{Aut}(GL_n(q))$.

علی ایرانمنش، دانشگاه تربیت مدرس،

Conjugacy classes in $GL_n(q)$ and Fischer matrices.

بیژن دواز، دانشگاه تربیت مدرس،

The theory of P_ν -groups.

وحید دباغیان، دانشگاه تهران،

سخنرانیهای سمینار هفتگی هسته

تحقیقاتی نظریه گروهها

(مهر-آذر ۱۳۷۵)

بیژن دواز دانشگاه تربیت مدرس،

Fuzzy H_ν -submodules.

وحید دباغیان، دانشگاه تهران،

Locally finite groups with abelian maximal subgroups.

امیر رهنمای برقی، دانشگاه تربیت مدرس،

خبری از مرکز

مرکز بخشی از زندگی شخصی ایشان شده، چون ما گاهی شبها هم با هم در باره سیاستهای مرکز صحبت می‌کنیم. در شورای علمی ما که شورای سیار سرزنشهای است و در آنجا مسائلی را نقد و بررسی می‌کنیم، ایشان همیشه چهره فعال داشته‌اند و این علاقه فراوان ایشان به بخش ریاضی مسلماً پشتیبان سیار خوبی برای این بخش است. آقای دکتر خسروشاهی از جای خوبی آغاز می‌کنند، یعنی جایی که دکتر ذاکری پایه‌های سیار خوبی را گذاشته‌اند.

یکی از موضوعاتی که در آن انتظار تحول و پیشرفت داریم موضوع دانشجویان دوره دکتریست. اینها اولین دانشجویانی هستند که در این مرکز دکترا می‌گیرند و خوشبختانه برای این دوره‌ها، چه در فیزیک و چه در ریاضی، دانشجویان سیار مستعدی پذیرفته شده‌اند — من بعضی از آنها را از نزدیک می‌شناسم. یکی از مسؤولیت‌های مهم بخششای ریاضی و فیزیک ما همین است که این سری اول را به یک تجربه خوب و موفق تبدیل کنند. برای ما فارغ‌التحصیل شدن مهم نیست؛ باید دانشجویانی که اینجا دکترا می‌گیرند دانشجویان برازنده‌ای باشند و تحقیقات مهemi انجام داده باشند — و بعد هم ان شاء الله ادامه بدهند. دکترا گرفتن در مرکز ما باید از لحاظ کیفیت معادل باشد با یک کار سیار خوب.

برای تصدی مشاغل مرکز توصیه کرده است — البته این روش شاید بتواند در مورد ریاست مرکز هم عمل شود، یعنی من آماده‌ام، این سیاست، سیاست «گردش» — مشاغل است. بد نیست که دلایل انتخاب این سیاست را بگوییم. دلیل اول آن است که ما اصار داشتم تصدی مشاغل تحقیقاتی با کسانی باشد که به طور عملی در تحقیقات شاغل‌اند، و بدیهی است که کسی که دو سال وقت خودش را برای مدیریت بگذارد، کارهای تحقیقاتی علمیش آسیب می‌بیند — البته من غالباً او محبت دوستان سوء استفاده کرده‌ام و همیشه خواسته‌ام کمی بیشتر بمانند. دلیل دوم این است که هر یک از دوستان در مدیریت گرایشها و ابتکارات خودشان را دارند، و این گردش امکان این را می‌دهد که سلاطی و گونه‌های مختلف مدیریتی بروز پیدا کند، و این برای تحرک و سرزنشه بودن مرکز چیز خوبی است، بنا بر این، مدیریت بخششای علمی ما دو سال یک بار گردش می‌کند، و ان شاء الله این گردشها تا ریاست بعدی در همه بخشها برقرار شود.

مبتنی بر همین نظر بود که وقتی مدت مسؤولیت جناب دکتر ذاکری تمام شد چند ماهی تأمل کردیم و از برادر بزرگوارمان جناب آقای دکتر خسروشاهی، که خودشان از مؤسسان این مرکز هستند، تقاضا کردیم که برای دو سال آینده این زحمت را بپذیرند. ایشان همواره برای مرکز نلاش کرده‌اند؛ در واقع

معارفه و تودیع

مراسم معارفه رئیس جدید بخش ریاضی روز چهاردهم آبان در ساختمان نیاوران برگزار شد. در زیر سخنرانی دکتر محمدجواد لاریجانی، رئیس مرکز، می‌آید.

برای دو موضوع مهم در خدمت اسلام هستیم — البته برای من موضوع سومی هم هست: زیارت دوستان و همکاران، که اهمیت زیادی دارد.

موضوع اول، قدردانی از تلاش‌های برادر سیار عزیز و فاضل و دانشمندان جناب آقای دکتر ذاکری است در سمت معاونت بخش ریاضی، که در این مدت تحولات سیار خوبی داده‌اند. باید و به این بخش نظم سیار خوبی داده‌اند. باید بگوییم که هسته تحقیقاتی جبر را، در حالی که امکاناتمان کم و محدود بود، ایشان راه انداختند؛ خود با هسته همکاری سیار خوبی داشتند، و همکاران سیار خوبی را، بهترین محققان کشور را، در این بخش در مرکز جمع کردند. خبرهای خوبی از سفرهای تحقیقاتی اعضای این گروهها و از دانشجویان همکار آنها هست — شاید ۴ یا ۵ نفر از این دانشجویان رساله دکترا ایشان را تمام کرده‌اند و دیگران دارند تمام می‌کنند.

موضوع دوم، سیاستی است که شورای علمی

کمی دانشجو که داریم در سختی باشند، این یعنی اینکه ما خیلی بی عرضه هستیم که نتوانسته ایم از ۷ یا ۸ دانشجو نگهداری کنیم و مشکلاتشان —مشکلات علمی و غیرعلمی— را حل کنیم. من صحبتم طولانی شد. بیش از این مزاح وقتان نمی شوم. هدایه تاقابلی هم برای قدردانی ای سیار جزوی از رحمات آقای دکتر ذاکری داریم که یادگاری است از طرف دوستان مرکز؛ امیدواریم ایشان همیشه پای ثابت تحقیقات در مرکز باشند.

میهمان مرکز

بیوگنی پلی یوتین

پروفسور بیوگنی پلی یوتین استاد دانشگاه ایالتی نووسیبریسک روسیه از آبان امسال میهمان مرکز است و برای دانشجویان دوره دکترای منطق ریاضی مرکز مباحثی در نظریه مدلها و نظریه مجموعه‌ها تدریس می‌کند. پلی یوتین سمینار پیشرفتی‌ای هم در نظریه پایداری برگزار می‌کند.

پلی یوتین در سپتامبر ۱۹۴۵ در شهر خایارفسک در روسیه متولد شده است و در ۱۹۷۳ از دانشگاه ایالتی نووسیبریسک شوروی دکترا گرفته است. او از همان سال تا کنون در انتیتوی ریاضیات شاخه سیبری آکادمی علوم روسیه کار می‌کند. پروفسور پلی یوتین اکنون سرپرست آزمایشگاه دستگاههای جبری و نیز استاد گروه جبر و منطق ریاضی دانشگاه ایالتی نووسیبریسک است.

موضوع عمده پژوهش‌های پلی یوتین نظریه مدلها —به ویژه باگرایشی جبری— است. او توانسته است توصیف کاملی از چندگوناها و شبیه چندگوناها جازم به دست دهد و نیز تمام انواع ممکن توابع طیفی چندگوناها و رده‌های هُرن را مشخص کند.

متداول نیستند؛ ما باید تغییر و تحولی در آنها ایجاد کنیم.

در مرکز ما پژوهه‌هایی که انجام می‌شود باید ارزیابی شود؛ در مرکز ما «ارزیابی» کلمه خیلی مقدسی است. ضمن اینکه همه ما با هم رفیق و دوست و صمیمی هستیم، در

ارزیابی کارهای یکدیگر هیچ‌گونه تعارفی نداریم. این خصلت در حوزه‌های علمی هم هست؛ علمای ما وقتی با هم مباحثه علمی می‌کنند گاهی با غلبین هم‌دیگر را می‌زنند، ولی وقتی از جلسه بیرون آمدند در چند ثانیه با هم دوست و رفیق می‌شوند. حالا من نمی‌گویم ما به هم فحش دهیم —روشهای غیرخشونتی هم هست— ولی حتماً باید بین ارزیابی علمی و دوستی و رودرایستی را مرزبندی کنیم. باید در مرکز متداول شود که هر کس نظری داشت بالا فاصله عرضه کند و دیگران بریزند سرش و نقدش کنند؛ اگر خوب بود، دنبالش را می‌گیرند و خودشان هم به آن می‌پیوندند، و اگر هم بد بود، به صورت اشکار نقضش می‌کنند. ایجاد این فضا بسیار ضروری است.

نگه داشتن ترافیک علمی مرکز امر بسیار مهمی است. در مورد دانشمندان مختلفی که به مرکز می‌آیند، من همیشه ایرانی‌ها را ترجیح داده‌ام، ولی طبیعتاً دنیای علم به ملیت ربطی ندارد و ما می‌توانیم شرایط مختلف را تسهیل کنیم تا دانشمندان مختلف مدام در مرکز ما حضور داشته باشند. وجود دانشمندان مختلف مرکز ما را قوام می‌بخشد، یعنی ما از دایره بسته خارج می‌شویم؛ افرادی می‌آیند و می‌روند، و ما نواقصی را که وجود دارد رفع می‌کنیم.

می‌خواهم بازگردم به مسأله دانشجویانی که برای دوره دکترا گرفته‌ایم. این مسأله برای ما اهمیت بسیار زیادی دارد، یعنی اینها باید سرپرستی بشوند و اموراتشان به راحتی بگذرد. اگر این تعداد

خوشبختانه وزارت فرهنگ و آموزش عالی قبول کرده که مرکز ما تبدیل به یک پژوهشگاه شود، با چهار پژوهشکده ریاضی، فیزیک نظری، سیستمهای هوشمند، و علوم کامپیوتر. این مطابق استراتژی‌ای بود که ما قبل از شورای علمی در مورد آن بحث کرده بودیم که بخش‌های تحقیقاتی مرکز هر کدام مستقل عمل کنند. تأیید نهایی ایجاد این پژوهشکده‌ها یک روال معمولی دارد که آقای دکتر شهرشناختی انجام می‌دهند، و دکتر خسروشاهی اکنون عملاً رئیس پژوهشکده ریاضی هستند. پژوهشکده‌ها، هم از لحاظ بودجه و هم از لحاظ مدیریت، ظرفیت بیشتری دارند.

مطلوب دیگر اینکه ما باید به استاد محوری معروف باشیم؛ در مرکز ما کسی که عالم است علی‌الاصول باید جواز ورود به همه کارها را داشته باشد و لازم نیست چیز دیگری را بررسی کنیم؛ صرف عالم بودن، به شرط انجام کار، برای ما شرط ورود است. این منطق تا کنون منطق پایه مرکز ما بوده و ادامه هم خواهد داشت. من از درگاه خداوند متعال می‌خواهم که با تلاش‌های همگی شما، در سالهای آینده این مرکز به یک مرکز بالتلده‌تری تبدیل شود و جامعه علمی گسترش پیدا کند و شاهدِ دستاوردهای علمی بیشتری باشیم. همین اموز هم —بدون تبلیغات— خدمات مرکز ما چیز بدی نبوده است.

یکی از رسالت‌های ما این است که زمینه رشد رشته‌هایی از علوم را که در دانشگاه‌های ما متداول نیستند ایجاد کنیم؛ وقتی این رشته‌ها رشد کردند و به دانشگاهها سر بریز کردند، مسؤولیت ما تقریباً تمام شده است، و آنگاه می‌رویم سراغ یک موضوع جدیدتر، این کار را ما در بعضی از حوزه‌ها انجام داده‌ایم، مثلاً در فیزیک پلاسمای منطق ریاضی. این مسؤولیت همواره ادامه دارد؛ رشته‌هایی از علوم ریاضی وجود دارند که هم کاربرد دارند و هم سرزنش‌هایی دارند، و اینها در دانشگاه‌های ما خیلی

سیاهه مقالات

مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات در آستانه تبدیل شدن به پژوهشگاه است. عمدترين هدف مرکز حمایت از تحقیقات محققان مقیم ایران در فیزیک نظری و ریاضیات بوده است، و عمدترين نمود نتایج این پژوهشها چاپ مقاله در نشریات معتبر بین المللی است. در پایان دوران «مرکزیت»^۱ مرکز ۱۳۲ مقاله محققان (مرتبط با) مرکز را فهرست می‌کنیم. این مقالات با پشتیبانی مرکز تهیه شده‌اند و تا پایان پاییز امسال چاپ شده یا رسماً برای چاپ پذیرفته شده‌اند.

ریاضیات

1. Kh. Ahmadi-Amoli, *Local cohomology, d-sequences and generalized fractions*, Colloq. Math. (to appear).
2. Kh. Ahmadi-Amoli and M. Tousi, *On the singular sets of modules*, Comm. Algebra. **24** (1996), 3839-3844.
3. S. Ajoodani-Namini, *Latin and semi-Latin factorizations of complete graphs and support sizes of quadruple systems*, Australas. J. Combin. **12** (1995), 37-85.
4. S. Ajoodani-Namini and G.B. Khosrovshahi, *More on halving the complete designs*, Discrete Math. **135** (1994), 29-37.
5. S. Ajoodani-Namini and G.B. Khosrovshahi, *On a conjecture of A. Hartman*, Combinatorics Advances (C.J. Colbourn and E.S. Mahmoodian, eds.), Kluwer Academic Press, Dordrecht, 1996, pp. 1-13.
6. S. Ajoodani-Namini, G.B. Khosrovshahi, and A. Shokoufandeh, *Intersections of triple systems: small orders*, J. Combin. Math. Combin. Comput. **20** (1996), 33-52.
7. S. Akbari, G.B. Khosrovshahi, Ch. Maysoori, and S. Shahriari, *On maximum size anti-Pasch sets of triples*, Proc. First Pythagorean Conf. (to appear).
8. K.Kh. Boimatov and K. Seddighi, *Spectral properties of non-selfadjoint degenerate elliptic ODE's*, Math. Nachr. (to appear).
9. A. Daneshgar, *Reconstruction theorems in a generalized model for translation invariant systems*, Fuzzy Sets and Systems **83** (1996), 51-55.
10. A. Daneshgar, *Thresholding in a generalized model for translation invariant systems*, Fuzzy Sets and Systems (to appear).
11. A. Daneshgar, *Duality in a generalized model for translation invariant systems*, Fuzzy Sets and Systems (to appear).
12. A. Daneshgar, *Residuated semigroups and morphological aspects of translation invariant systems*, Fuzzy Sets and Systems (to appear).
13. M.R. Darafsheh, *p-Steinberg characters of alternating and projective special linear groups*, J. Algebra **181** (1996), 196-206.
14. M.R. Emamy-K, *A new connection between convex geometry and threshold logic*, Combinatorics Advances (C.J. Colbourn and E.S. Mahmoodian, eds.), Kluwer Academic Press, Dordrecht, 1996, pp. 123-130.
15. F. Ershad and K. Seddighi, *Multiplicative linear functionals in a commutative Banach algebra*, Arch. Math. **65** (1995), 71-79.
16. S.S. Goncharov and M. Pourmahdian, *Iterated expansions of models for countable theories and their applications*, Algebra and Logic **34** (1995), 346-358.
17. H. Hadji-Abadi and M. Zahedi, *Some results on fuzzy prime spectrum of a ring*, Fuzzy Sets and Systems (to appear).
18. A. Haghany, *On the torsion theories of Morita equivalent rings*, Period. Math. Hungar. **32** (1996), 193-197.
19. B. Kalantari, *A simple polynomial time algorithm for a convex hull problem equivalent to linear programming*, Combinatorics Advances, (C.J. Colbourn and E.S. Mahmoodian, eds.), Kluwer Academic Press, Dordrecht, 1996, pp. 215-224.
20. B. Kalantari and G.B. Khosrovshahi, *Magic labeling in graphs: bounds, complexity and an application to a variant of TSP*, Networks (to appear).

21. S.M.B. Kashani, *Hypersurfaces in IR_1^N satisfying $\Delta x = Ax + B$* , Algebras Groups Geom. **13** (1996), 81-91.
22. S.M.B. Kashani, *On quadratic isoparametric submanifolds*, Bull. Iranian Math. Soc. (to appear).
23. B. Khanedani and T. Suwa, *First variation of holomorphic forms and some applications*, Hokkaido Math. J. (to appear).
24. H. Kharaghani, *A construction for block circulant orthogonal designs*, J. Combin Design **4** (1996), 389-396.
25. H. Kharaghani, *An asymptotic existence result for orthogonal designs*, Combinatorics Advances (C.J. Colbourn and E.S. Mahmoodian, eds.), Kluwer Academic Press, Dordrecht, 1996, pp. 225-233.
26. G.B. Khosrovshahi, *A critique of two construction methods of t -designs* (invited talk), Proc. 22th Annual Iranian Math. Conf., Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, 1995, pp. 211-219.
27. G.B. Khosrovshahi and H. Maimani, *On $2-(v, 3)$ Steiner trades of small volumes*, Ars Combin. (to appear).
28. G.B. Khosrovshahi and H. Maimani, *Smallest defining sets for $2-(10, 5, 4)$ designs*, Australas. J. Combin. (to appear).
29. G.B. Khosrovshahi and Ch. Maysoori, *On the bases for trades*, Linear Algebra Appl. **226-228** (1995), 731-748.
30. G.B. Khosrovshahi, A. Nowzari-Dalini, and R. Torabi, *Some simple and automorphism-free $2-(15, 5, 4)$ designs*, J. Combin. Designs **3** (1995), 285-292.
31. G.B. Khosrovshahi, A. Nowzari-Dalini, and R. Torabi, *Trading signed designs and some new $4-(12, 5, 4)$ designs*, Designs, Codes, Cryptography (to appear).
32. G.B. Khosrovshahi and N.M. Singh, *Further characterization of basic trades*, J. Statist. Plann. Inference (to appear).
33. G.B. Khosrovshahi and R. Torabi, *A note on labelings of graphs*, Linear and Multilinear Algebra **39** (1995), 165-169.
34. G.B. Khosrovshahi and R. Torabi, *Maximal trades*, Ars Combin. (to appear).
35. G.B. Khosrovshahi and H. Yousefi-Azari, *Some cyclic anti-Pasch Steiner triple systems of small orders*, J. Combin. Inform. System Sci. (to appear).
36. G.B. Khosrovshahi and H. Yousefi-Azari, *Octahedrals in Steiner quadruple systems*, Utilitas Math. (to appear).
37. M. Lashkarizadeh Bami, *On the multipliers of the pair $(M_a(S), L^\infty(S; M_a(S)))$ of a foundation semigroup S* , Math. Nachr. **181** (1996), 73-80.
38. M. Lashkarizadeh Bami, *On the sup-norm closure of the L^∞ -representation algebra $\mathcal{R}(\mathcal{S})$ of a foundation semigroup S* , Semigroup Forum **52** (1996), 389-392.
39. M. Mashinchi and M. Zahedi, *On the product of t -fuzzy subgroups*, Ann. Univ. Sci. Budapest Sect. Comput. **12** (1991), 167-171.
40. M. Mashinchi and M. Zahedi, *On L -fuzzy primary submodules*, Fuzzy Sets and Systems **49** (1992), 231-236.
41. B. Mehri and Y. Tabesh, *Existence of periodic solutions for a class of nonlinear second order ODE*, Časopis Pro Pestování Matematiky **3** (1994), 227-234.
42. H. Mohebi and M. Radjabalipour, *Scott Brown's techniques for perturbations of decomposable operators*, Integral Equations Operator Theory **18** (1994), 222-241.
43. A. Niknam, *Infinitesimal generators of C^* -algebras*, Potential Analysis (to appear).
44. M. Radjabalipour and A. Salemi, *On eigenvalues of perturbed quadratic matrix polynomials*, Integral Equations Operator Theory **22** (1995), 242-247.
45. A.R. Ranjbar-Motlagh, *The action of groups on hyperbolic spaces*, Differential Geom. Appl. **6** (1996), 169-180.
46. H. Sharif, *Children products of formal power series*, Math. Japonica **38** (1993), 319-324.

47. R.Y. Sharp and M. Tousi, *A characterization of generalized Hughes complexes*, Math. Proc. Cambridge Philos. Soc. **120** (1996), 71-85.
48. A.R. Soltani, *Reward processes with nonlinear reward functions, part II: asymptotic behaviour*, J. Appl. Probab. (to appear).
49. A.R. Soltani, *Local time for stable moving average processes*, Stochastic Process. Appl. (to appear).
50. M. Tousi and K. Divaani-Aazar, *Asymptotic associated and attached prime ideals related to projective modules*, Comm. Algebra (to appear).
51. H. Vahid, *Origin, subsequent history and necessity*, Dialectica **48** (1994), 65-71.
52. H. Vahid, *Experience and belief: Haak on the problem of empirical basis*, Internat. Stud. Philos. Sci. **8** (1994), 139-146.
53. H. Vahid, *Experience and justification: in search of the epistemic pineal gland*, Philosophica **53** (1994), 91-104.
54. H. Vahid, *Deductive closure, scepticism and the paradoxes of confirmation*, Ratio **8** (1995), 70-86.
- calculus on its quantum plane, Modern Phys. Lett. A **8** (1993), 2607-2613.
6. A. Aghamohammadi, V. Karimipour, and A.R. Nezami, *Non-standard deformation of B_n series*, J. Phys. A: Math. Gen. **27** (1994), 1609-1616.
7. A. Aghamohammadi, V. Karimipour, and S. Rouhani, *The multiparametric non-standard deformation of A_{n-1}* , J. Phys. A: Math. Gen. **26** (1993), L75-L82.
8. A. Aghamohammadi, M. Khorrami, and A. Shariati, *Jordanian deformation of $SL(2)$ as a contraction of its Drinfeld-Jimbo deformation*, J. Phys. A: Math. Gen. **28** (1995), L225-L231.
9. A. Aghamohammadi, M. Khorrami, and A. Shariati, *Toda theories as contractions of affine Toda theories*, Phys. Lett. B **389** (1996), 260-263.
10. A. Aghamohammadi, S. Rouhani, and A. Shariati, *Inhomogeneous quantum groups related to two-dimensional quantum planes*, J. Phys. A: Math. Gen. **27** (1994), 7103-7113.
11. E. Ahmadi-Azar and N. Riazi, *A class of cosmological solutions of Brans-Dicke theory with cosmological constant*, Astrophys. Space Sci. **226** (1995), 1-5.
12. M. Alimohammadi, *$SU(N)_1$ fusion rule and modular transformation matrix by orthogonal polynomials*, IL Nuovo Cimento **109B** (1994), 121-125.
13. M. Alimohammadi, *Some correlators of $SU(3)_3$ WZW models on higher-genus Riemann surfaces*, Modern Phys. Lett. A **9** (1994), 381-398.
14. M. Alimohammadi, *Quantum chains with $GL_q(2)$ symmetry*, J. Math. Phys. **37** (1996), 1-5.
15. M. Alimohammadi and F. Ardalan, *2 - D Gravity as a limit of the $SL(2, \mathbb{R})$ black hole*, Mod. Phys. Lett. A, **10** (1995), 2485-2494.
16. M. Alimohammadi and F. Ardalan, *Vertex operators of $SL(2, R)$ blackhole and 2-d gravity*, Proc. Rakhov Conf. (to appear).
17. M. Alimohammadi, F. Ardalan, and H. Arfaei, *Gauging $SL(2, R)$ and $SL(2, R) \times U(1)$ by their nilpotent subgroups*, Internat. J. Modern Phys. A **10** (1995), 115-131.

فیزیک

1. M.R. Abolhassani, *Modular invariant partition functions and orbifold-like method*, Proc. Rakhov Conf. (to appear).
2. M.R. Abolhasani, M. Alishahiha and A.M. Ghezelbash, *The moduli space and monodromies of the $N = 2$ supersymmetric Yang-Mills theory with any Lie gauge groups*, Nucl. Phys. B **480** (1996), 279-295.
3. M.R. Abolhassani and F. Ardalan, *A unified scheme for modular invariant partition functions of WZW models*, Internat. J. Modern Phys. A **9** (1994), 2707-2739.
4. A. Aghamohammadi, *A new non-standard quantum supergroup*, J. Phys. A: Math. Gen. **26** (1993), 6973-6979.
5. A. Aghamohammadi, *The two-parametric extension of h deformation of $GL(2)$, and the differential*

18. M. Alimohammadi and M. Khorrami, *n-point functions of 2d Yang-Mills theories on Riemann surfaces*, Int. J. Mod. Phys. A (to appear).
19. M. Alimohammadi and H. Mohseni Sadjadi, *Laughlin states on the Poincaré half-plane and their quantum group symmetry*, J. Phys. A: Math. Gen. **29** (1996), 5551-5557.
20. M. Alimohammadi and A. Shafei Deh Abad, *Quantum group symmetry of the quantum Hall effect on the non-flat surfaces*, J. Phys. A: Math. Gen. **29** (1996), 559-563.
21. M. Alishahiha, *Generalization of the h-deformation to higher dimensions*, J. Phys. A: Math. Gen. **28** (1995), 6187-6192.
22. M. Alishahiha, *On the Picard-Fuchs equations of the SW models*, Phys. Lett. B (to appear).
23. M. Alishahiha, F. Ardalan, and F. Mansouri, *The moduli space of the $N = 2$ supersymmetric G_2 Yang-Mills theory*, Phys. Lett. B **381** (1996), 446-450.
24. M. Alishahiha, A.H. Fatollahi, and K. Kaviani, *Non-commutative geometry and chiral perturbation lagrangian*, Phys. Lett. B **382** (1996), 369-373.
25. F. Ardalan, *2D black holes and 2D gravity*, Low-Dimensional Topology and Quantum Field Theory, (H. Osborn, ed.), Plenum Press, New York, 1993, 177-181.
26. F. Ardalan, *Gauging $SL(2, R)$ WZNW models and Liouville field*, Proc. Alushta Conf. Math. Phys., Ukrain, 1993 (to appear).
27. F. Ardalan and A.M. Ghezelbash, *Vector-chiral equivalence in null gauged WZNW theory*, Modern Phys. Lett. A **9** (1994), 3749-3756.
28. F. Ardalan and K. Kaviani, *Chiral perturbation theory in the framework of noncommutative geometry*, Internat. J. Modern Phys. A **11** (1996), 1509-1522.
29. H. Arfaei and S. Parvizi, *WZNW models from non-standard bilinear forms*, Modern Phys. Lett. A **11** (1996), 1289-1306.
30. N.H. Barton and S. Rouhani, *Adaptation and the shifting balance*, Genetic Research **61** (1993), 57-76.
31. W.S. Chung and A. Shafiekhani, *Free field representation of $osp(2|1)$ and $U_q(osp(2|1))$* , Phys. Lett. B (to appear).
32. A.M. Ghezelbash, *Gauging of Lorentz group WZW model by its null subgroup*, Modern Phys. Lett. A **11** (1996), 1765-1775.
33. A.M. Ghezelbash, *A duality-like transformation in WZNW models inspired from dual Riemannian globally symmetric spaces*, Proc. Alushta Conf. Math. Phys., Ukrain, 1993 (to appear).
34. M.A. Jafarizadeh, F. Nazeri, and A. Keshishi, *Calculation of madelung constant of various ionic structures based on the semi-simple Lie algebras*, Modern Phys. Lett. B **10** (1996), 475-485.
35. M.A. Jafarizadeh, S. Razawi, and S.K.A. Seyed-Yagoobi, *Exact solution of indefinitely growing self-avoiding and Hamiltonian walk on fractals in four dimensions*, J. Polymer Sci.: Part B: Polymer Phys. **34** (1996), 419-423.
36. M.A. Jafarizadeh and S.K.A. Seyed-Yagoobi, *Exact evaluation of connectivity constant of Hamiltonian walk on Sierpinski gasket*, Iranian J. Sci. Tech. **20** (1996), 377-382.
37. M.A. Jafarizadeh and K. Seyed-Yagoobi, *Hamiltonian walk on different deterministic fractals and stochasticity*, Indian J. Phys. **70B** (1996), 109-118.
38. V. Karimipour, *Q -boson representation of the quantum matrix algebra $M_q(3)$* , J. Phys. A: Math. Gen. **26** (1993), L957-L962.
39. V. Karimipour, *Representations of the coordinate ring of $GL_q(3)$* , Lett. Math. Phys. **28** (1993), 207-217.
40. V. Karimipour, *Representations of the quantum matrix algebra $M_{q,p}(2)$* , J. Phys. A: Math. Gen. **26** (1993), 6277-6284.
41. V. Karimipour, *The quantum double and the universal R matrix for non-standard deformation of $A_{(n-1)}$* , J. Phys. A: Math. Gen. **26** (1993), L239-L244.
42. V. Karimipour, *The quantum de Rham complexes associated with $SL_h(2)$* , Lett. Math. Phys. **30** (1994), 87-98.

43. V. Karimipour, *A study of representations of the algebra of functions on the quantum group $GL_q(n)$* , J. Phys. A: Math. Gen. **27** (1994), 8105-8122.
44. V. Karimipour, *Bicovariant differential geometry of the quantum group $SL_h(2)$* , Lett. Math. Phys. **35** (1995), 303-311.
45. V. Karimipour, *A solvable Hamiltonian system: integrability and action-angle variables*, J. Math. Phys. (to appear).
46. V. Karimipour and A. Mostafazadeh, *Lattice topological field theory on nonorientable surfaces*, J. Math. Phys. (to appear).
47. M. Khorrami, *A general formulation of discrete-time quantum mechanics: restrictions on the action and the relation of unitarity to the existence theorem for initial-value problems*, Ann. Physics **244** (1995), 101-111.
48. M. Khorrami, *Phase transition in one-dimensional lattice gauge theories*, Internat. J. Theoret. Phys. **35** (1996), 557-567.
49. M. Khorrami, A. Shariati, M.R. Abolhassani, and A. Aghamohammadi, *A triangular deformation of the two-dimensional Poincaré algebra*, Modern Phys. Lett. A **10** (1995), 873-883.
50. M. Khorrami, A. Shariati, and A. Aghamohammadi, *$SL_h(2)$ -symmetric torsionless connections*, Lett. Math. Phys. (to appear).
51. F. Malek and A. Shafei Deh Abad, *Homogeneous Poisson structures*, Bull. Austral. Math. Soc. **54** (1996), 203-210.
52. R. Mansouri and M. Khorrami, *The equivalence of Darmois-Israel and distributional method for thin shells in general relativity*, J. Math. Phys. **37** (1996), 5672-5683.
53. V. Milani and A. Shafei Deh Abad, *Geodesic curves on quantized manifolds*, Lett. Math. Phys. (to appear).
54. M. Mohazzab, *Baryogenesis from long cosmic strings*, Phys. Lett. B **350** (1995), 13-16.
55. A. Mostafazadeh, *Spectrum degeneracy of general ($p = 2$)-parasupersymmetric quantum mechanics and parasupersymmetric topological invariants*, Internat. J. Modern Phys. A **11** (1996), 1057-1076.
56. A. Mostafazadeh, *Parageneralization of Peierls bracket quantization*, Internat. J. Modern Phys. A **11** (1996), 2941-2955.
57. A. Mostafazadeh, *Parabose-parafermi supersymmetry*, Internat. J. Modern. Phys. A **11** (1996), 2957-2975.
58. A. Mostafazadeh, *Scalar curvature factor in the Schrödinger equation and scattering on a curved surface*, Phys. Rev. A **54** (1996), 1165-1170.
59. A. Mostafazadeh, *Geometric phase, bundle classification, and group representation*, J. Math. Phys. (to appear).
60. M.R. Rahimi Tabar and S. Rouhani, *Turbulent two-dimensional magnetohydrodynamics and conformal field theory*, Ann. Physics **246** (1996), 446-458.
61. M.R. Rahimi-Tabar and S. Rouhani, *Logarithmic correlation functions in two-dimensional turbulence*, Phys. Lett. A **224** (1997), 331-336.
62. M.R. Rahimi Tabar, S. Rouhani, and B. Davoudi, *The exact N -point generating function in Polyakov-Burgers turbulence*, Phys. Lett. A **212** (1996), 60-62.
63. M. Rainer and A. Zhuk, *Tensor-multi-scalar theories from multidimensional cosmology*, Phys. Rev. D. (to appear).
64. N. Riazi, *Dynamics of solitons in inhomogeneous Josephson junctions*, Int. J. Theor. Phys. **35** (1996), 101-113.
65. S. Rouhani and N.H. Barton, *Group selection and shifting balance*, Genetic Research **61** (1993), 127-133.
66. S. Rouhani and D. Saakian, *Finite size corrections in the ferromagnetic phase of the random energy model*, Modern Phys. Lett. B **9** (1995), 877-882.
67. S. Rouhani and M. Vesali, *Magnetic phases of the random energy model*, Prog. Theor. Phys. (to appear).

نامه‌ها

-- ا، آهان. می‌دونین، من می‌خواستم کیک بپزم؛ توی دستورش گفته بود که تقریباً باید ۳۵ درجه سانتیگراد حرارت داشته باشد، ولی گاز من ... و چیزی که خواندید، نه لطیفه است و نه داستان «علمی-تخیلی»؛ فقط خلاصه یکی از تلفنهای بی‌ربطی است که مرتبًا به دفتر بخش ریاضی می‌شود؛ شماره این دفتر تنها شماره‌ای از شماره تلفنهای مرکز است که در مرکز اطلاعات تلفنی موجود می‌باشد.

صالح علی‌یاری،
۷/۱۱/۹

غلط چاپی و جافتاگی در شماره قبل

— آقای دکتر احمد حقانی استاد دانشگاه صنعتی اصفهان هستند؛ متأسفانه در شماره گذشته (صفحه ۲۴) نام دانشگاه ایشان «صنعتی شریف» ذکر شده بود. از ایشان و از خوانندگان بوزش می‌خواهیم.

— در صفحه ۲۵ نیز کلمه 'TOKTEN' به صورت 'TOKEN' درآمده بود. تعمیماً لفایده، به اطلاع خوانندگان می‌رسانیم که 'TOKEN' از این عبارت ساخته شده است:

Trasfer of Knowledge Through
Expatriate Nationals.

— در چاپخانه این عبارت از حاشیه عکس پایین صفحه ۲۸ افتاده بود: «عکس از شایان رضا مشاطیان». (از طرف چاپخانه) از ایشان معذرت می‌خواهیم.

بیاید شما که زمام امور در دستتان است و الگوهای دانشجویان هستید اجازه رشد به همه غنچه‌هایی که در آرزوی شکفته شدن هستند بدھید و آنها را در برابر ناملایمات روزگار که باعث پژمردگی و از ریشه کنده شدن آنها می‌شود در حد توان حمایت کنید. من طالب جوابی در خصوص این نامه نمی‌باشم؛ فقط نگرانم که سرنوشت این مرکز نیز به تشریفات خانه‌ای بینجامد که حق را به خود نسبت می‌دهند و در صدد توجیه هر انتقادی برمی‌آیند.

ما همه شیران ولی شیر علم
حمله‌مان از باد باشد دم به دم.

مجتبی پنجه‌پور

دانشجوی کارشناسی ارشد بیوشیمی،
مرکز تحقیقات بیوشیمی، بیوفیزیک،
دانشگاه تهران.

محض نمونه!
— بفرمایید.

— ببخشید، ۳۵۰ درجه سانتیگراد چند درجه فارنهایت است؟

— م.م. . . خوب؛ اف منهای سی و دو صد و هشتاد مساوی است با سی صدم؛ ولی منظورتون چیه؟ چرا از من سوال می‌کنید؟

— هیچی: من زنگ زدم ۱۱۸، این شماره رو به من دادند.

— بله؟!

— مگه اونجا مرکز فیزیک ایوان نیست؟
— البته مرکز تحقیقات فیزیک...

— همون دیگه.
— بله، به هر حال فرمولش رو بیهودن گفتم.

— نه؛ این جوری نه؛ بگین چند درجه می‌شه.
— خوب؛ م.م. . . تقریباً ۶۰ درجه فارنهایت.

— این که خیلی زیاده.
— زیاده؟! منظورتون چیه؟

در این بخش در هر شماره آن بخش از نامه‌های رسیده که بالقوه جالب توجه تعداد معتبرانه از خوانندگان باشد درج می‌شود. اخبار از شماره آینده خود را در کوتاه کردن مطالب رسیده آزاد می‌داند. عنوانهای چاپ شده با حروف خوابیده را اخبار انتخاب کرده است.

سبب «تبغیض»؟

به نام خدا.

ضمن عرض سلام، برحسب اتفاق اخبار مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات که روی میز یکی از دوستانم بود، توجهم را جلب کرد و مشغول ورق زدن آن شدم. در خصوص مطلب «دريافتکنندگان کمک‌هزینه» [شماره ۱۷ و ۱۸، صص. ۲۹ و ۳۰] به مسئله‌ای برخوردم که مرا بر آن داشت تا عرضه‌ای بنویسم.

اولاً: مگر رشته‌های فیزیک و ریاضیات فقط در دانشگاه شریف این مملکت تدریس می‌شود؟ ثانیاً: مگر همه دانشجویان ممتاز فقط در این دانشگاه هستند و مگر یک دانشگاه، آن هم در دو رشته، چه قدر دانشجوی ممتاز دارد؟ ثالثاً: در خانه اگر کس است یک حرف بس است.

این مسئله به شدت خاطر حقیر را مکدر نمود که چرا شما دیگر این جور متعصبانه و تبعیض‌آمیز به دانشجویان بخت برگشته این مملکت نگاه می‌کنید؟ آیا این به خاطر نزدیکی بین دانشگاه شریف و مرکز تحقیقات کذایی نمی‌باشد؟!

اساتید گرامی، شما که دائم از تبعیض‌ها و بی‌تجهیزی‌ها به علوم پایه در این کشور می‌نالید خواهشمندم خودتان دیگر دچار این معضل نشوید. به یاد بیاورید عدالت علی (ع) را که به همه، چه نزدیکان به مقر حکومت خود و چه آن بادیه‌نشینان که در دورتین نقاط مملکت اسلامی بودند، به یک چشم می‌نگریست و همانقدر به آن عرب صحرانشین از بیت‌المال می‌داد که به طلحه و زبیرا!

انتشارات مرکز

گزارش‌های فنی

ciated with the general linear groups
M.R. Darafsheh

IPM-96-157

On the fixed point property for nonexpansive mappings and semigroups
B. Djafari Rouhani

IPM-96-158

Kinematical covariance and dynamical symmetry on a net of algebras
M. Rainer and H. Salehi

IPM-96-159

n-point functions of 2d Yang-Mills theories on Riemann surfaces
M. Khorrami and M. Alimohammadi

IPM-96-160

Free electron laser in a partially filled waveguide with a longitudinal electrostatic wiggler
B. Maraghechi

IPM-96-161

Disappearance of magnetic resonances in free electron laser by relativistic effects
B. Maraghechi

IPM-96-162

The influence of electron trapping on the propagation of the electrosound waves in plasma
H. Abbasi and S. Rouhani

IPM-96-163

Different d-brane interactions
H. Arfaei and
M.M. Sheikh Jabbari

F. Ardalan and F. Mansouri

IPM-96-149

Tensor-multi-scalar theories from multidimensional cosmology

M. Rainer and A. Zhuk

IPM-96-150

A logarithmic conformal field theory solution for two dimensional magnetohydrodynamics in the presence of the Alf'ven effect

M.R. Rahimi Tabar and
S. Rouhani

IPM-96-151

Symmetries in discrete-time mechanics
M. Khorrami

IPM-96-152

Shape phase transition of polyampholytes in two dimensions

M.R. Ejtehadi and S. Rouhani

IPM-96-153

On Stapp's quantum non-locality and the irrelevance of determinism

H. Razmi and M. Golshani

IPM-96-154

Co-Cohen-Macaulay modules over commutative rings

M. Tousi and A. Tehranian

IPM-96-155

Commutator subgroups of finite dimensional division algebras

M. Mahdavi-Hezavehi

IPM-96-156

Some conjugacy classes in groups asso-

IPM-96-142

Characterizations of filter regular sequences and unconditioned strong d-sequences

K. Khashyarmanesh, Sh. Salarian, and H. Zakeri

IPM-96-143

Local cohomology, d-sequences and generalized fractions

Kh. Ahmadi-Amoli and
H. Zakeri

IPM-96-144

The moduli space and monodromies of the $n = 2$ supersymmetric Yang-Mills theory with any Lie gauge groups

M.R. Abolhasani, M. Alishahiha, and A.M. Ghezelbash

IPM-96-145

On the relationship between relative recursively enumerable and n-r.e. degrees

M.M. Arslanov

IPM-96-146

On weakly recursive presentation of partial orderings

S. Aliyari and M.M. Arslanov

IPM-96-147

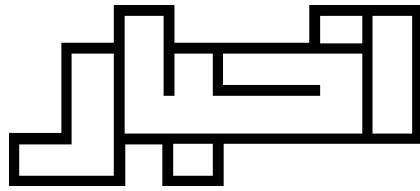
$SL_h(2)$ -symmetric torsionless connections

M. Khorrami, A. Shariati, and A. Aghamohammadi

IPM-96-148

Non-commutative geometry and the two-superbody problem in Chern-Simons supergravity

اخبار، نشریه خبری مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات، در پایان هر فصل منتشر می شود، آراء مندرج در اخبار (مگر در مورد سرمهقاله) لزوماً مبنی نظر رسمی مرکز نیست. نقل مطلب بدون ذکر مأخذ ممنوع است.

صاحب امتیاز مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات

مدیر مسئول غلامرضا خسروشاهی

ویراستار شیامن کاویانی

مشاور عالیه ارعی

مسئول تهیه خبر آناهیتا سمعع

حروفچینی -پی

مانلا حاج ساییسی

همکار فنی چاپ خواجه
نشانی واحد انتشارات

مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات

تهران - اختیاریه شمالی بن بست مهران.

صدوق پشتی ۱۹۳۹۵-۱۷۹۵

تلفن ۰۲۲۹۱۸۱۲-۰۵۴۴۸۶

پست الکترونیک ipmpub@rose.ipm.ac.ir

68. H. Salehi, *Steps towards a general relativistic kinetic approach to quantum field theory at ultrahigh energies*, Proc. Internat. Symposium of Generalized Symmetries (invited article) (to appear).

69. H. Salehi, *Quantum gravity and short distance irreversibility*, Proc. Internat. Symposium of Irreversibility of Quantum Systems (to appear).

70. H. Salehi, *Problems of dynamics in generally covariant quantum field theory*, Int. J. Theor. Phys. (to appear).

71. A. Shafei Deh Abad and V. Milani, *Q -analytic functions on quantum spaces*, J. Math. Phys. **35** (1994), 5074-5086.

72. A. Shafei Deh Abad and V. Milani, *Q -meromorphic functions, quantum subsets and automorphisms of the quantum plane*, Proc. Internat. Congress Math. Phys. (to appear).

73. A. Shariati and A. Aghamohammadi, *A simple method for constructing the inhomogeneous quantum group $IGL_q(n)$ and its universal enveloping algebra $U_q(igl(n))$* , J. Math. Phys. **36** (1995), 7103-7108.

74. A. Shafiekhan, *$U_q(sl(n))$ difference operator realization*, Modern Phys. Lett. A **9** (1994), 3273-3283.

75. A. Shafiekhan and M.R. Rahimi Tabar, *Logarithmic operators in conformal field theory and the \mathcal{W}_∞ -algebra*, Int. J. Mod. Phys. A (to appear).

76. A. Shariati, A. Aghamohammadi, and M. Khorrami, *The universal R-matrix for the Jordanian deformation of $sl(2)$, and the contracted forms of $so(4)$* , Modern Phys. Lett. A **11** (1996), 187-197.

77. S.M. Sheikholeslami, *$(1/2)^+$ and $(3/2)^+$ baryon masses in $SU(4) \times SU(4)$ Skyrme model*, Indian J. Pure Appl. Phys. (to appear).

78. A. Vasheghani and N. Riazi, *Isovector solitons and Maxwell's equations*, Internat. J. Theoret. Phys. **35** (1996), 587-591.